

FRANCE POPIT v Kamniku

18. maja 1972 je Kamnik obiskal France Popit, predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Najprej si je ogledal novo tovarno povišča v „Stolu“ in industrijski kombinat „Svit“ in prisostvoval sejam osnovnih organizacij Zveze komunistov. Popolne pa je imel razgovor s političnim aktivom kamniške občine o aktualnih nalogah na področju gospodarstva in političnega dela v občini. Posebno pozornost so posvetili uveljavljanju temeljnih organizacij združenega dela in integracijskim procesom v gospodarstvu.

KAMNIŠKI OBČAN

GLASILO SZDL OBČINE KAMNIK

LETO XI., ŠT. 5

MAJ 1972

50 PAR

1. SEJA OBČINSKE KONFERENCE IN ZKS

ENOTNOST AKCIJE - POGOJ ZA USPEH

Skupna stališča je treba sprejemati na podlagi demokratične razprave, pri čemer se mora uveljaviti mnenj in moč prepričevanja. Toda, ko si člani ZK zastavimo določene sklepe, ko so ti sklepi na demokratičen način sprejeti, je naloga vseh članov ZK, ki so odgovorni za to, da se sprejeti sklepi dosledno uresničijo. Potrebna je enotnost v akciji in v izvajanju sklepov.

Misel, ki jo je v uvodnem referatu podčrtal Srečo Krmavnar, član občinskega komiteja, je prevečala izredno živahno, vendar tvorno razpravo na aprilski seji konference kamniških komunistov. Referant je govoril o nalogah članov ZK pri oblikovanju in izvajanju kadrovske politike. Posebno izbiri kandidatov za bodoče skupščinske volitve in kadrovske sestavi vodstev delovnih organizacij bo treba posvetiti največ skrbi. S tem v zvezi je izredno pomembno družbeno-ekonomsko in politično izobraževanje. Nujno je treba ustanoviti politično šolo, ki bi sistematično usposabljala zlasti mlade družbene delavce v političnih in samoupravnih organih.

V zvezi z organiziranostjo ZK je bilo rečeno, da se prevelike organizacije ZK spremenijo v debatne klube in njihovo delo ni učinkovito. Odločno se je treba spoprijeti z nekaterimi mnenji, češ da je politika eno, gospodarstvo pa drugo. Organizacija ZK mora biti prisotna v vseh organiziranih družbenih okoljih. Zato je treba strukturo delovanja ZK prilagoditi samoupravni organiziranosti naše družbe. Konferenca je sprejela program aktivnosti komunistov v naslednjem obdobju, ki daje poudarka vlogi in nalogam članov ZK v ustavnih razpravah, pri uresničevanju ustavnih amandmajev in sklepov 3. konference ZKS o socialnem razlikovanju, pri reševanju gospodarskih problemov in pripravah za splošni ljudski odpor. Program vsebuje tudi naloge komunistov na področju vzgoje in izobraževanja ter razvoju kulturne skupnosti.

Posebno pozornost vseh političnih sil bodo zahtevale priprave na bodoče skupščinske volitve.

Svoje programe politične aktivnosti, usklajenje s programom ZK.

naj bi sprejele vse politične organizacije, jih takoj začele izpolnjevati in sproti preverjati njihovo uresničevanje.

Konferenca je kot sestavni del programa sprejela tudi sklepe častnega razsodišča pri občinski konferenci ZKS, ki je obravnavalo metode dela in odnose med nekaterimi komunisti v vodstvih političnih organizacij in občinske skupščine. V

sklepih je med drugim rečeno, da je treba vsak primer osebnega obračunavanja, oziroma prevelike osebne samozaverovanosti s tovariško kritiko in z večjo samokritičnostjo že v začetku preprečiti. Člani ZK ne bi smeli nasedati, še manj pa razširjati nepreverjenih obtožb, prav tako je nedopustno vsako napačno interpretiranje posameznih izjav ali dogodkov.

Konferenca je na koncu izvolila komite, ki ga sestavljajo naslednji tovariši: Anton Fišer, Rudi Baloh, Boris Bavčar, Vinko Dobnikar, Srečo Krmavnar, Andrej Osolnik, ing. Peter Razpotnik, Stane Simšič in Jure Slapničar.

V častno razsodišče so bili izvoljeni Mirko Podbevšek, Silva Širčelj in Anton Istenič.

V revizijski komisiji bodo sodelo-

vati: Lea Razpotnik, Franca Bavčar in Marjan Zagoričnik.

Konferenca je izvolila tudi štiri komisije: komisijo za organiziranost in razvoj ZK bo vodil Boris Bavčar, komisijo za družbeno-ekonomske odnose Peter Razpotnik, komisijo za družbenopolitične odnose in idejnopolitične probleme Ivan Justinek ter kadrovske komisijo Urška Janežič.

OB DNEVU OF

Prvič: moški pevski zbor Solidarnost in kamniška godba

Naši zbori in ansambli so nam na slovesnem koncertu v počastitev praznika osvobodilne fronte predstavili res bogat program iz svoje kulturne zakladnice.

Na slovesnosti je o pomenu OF spregovoril ing. Ferdo Cvetko, predsednik občinske konference SZDL, ki je tudi izročil letošnjo srebrna priznanja OF za aktivno družbeno delo Jožetu Jerasu, Lojzetu Janežiču, Antonu Modicu in Antonu Podbevšku. Obširneje smo tovariše predstavili že v prejšnji številki.

Z venčkom partizanskih pesmi je prvič javno nastopil nov kamniški pihalni orkester, ki pod vodstvom Antona Mehleta deluje v okviru glasbene šole. Mladi godbeniki so pokazali, da dobro obvladajo svoje instrumente in da bodo po daljšem času v Kamniku spet imeli lastno pihalno godbo.

Levji delež kulturnega programa je nosil drugi debitant večera 25-članski moški zbor DPD Solidarnost. Vodil ga je dirigent Stane Habe, v.d. ravnatelj glasbene šole v Kamniku. Zbor se je predstavil s štiri-

rimi pesmimi (narodnimi in ponorelimi) ter s Himno štirinajste divizije in Hej tovariši.

Skupno z združenimi pevskimi zbori kamniških osnovnih šol ob spremljavi simfoničnega orkestra Domžale-Kamnik pa so pevci Solidarnosti izvedli Tomaža Habeta Partizan, Gobčevo Pesem bratstvu in enotnosti, Staneta Habeta Zemljica moja in Viktorja Mihelčiča Domovina naša je svobodna. To je bil tudi višek tega pevskega večera. Res enkrat je bil pogled na preko sto pevcev in glasbenikov, ki so ubrano sledili taktirki Tomaža Habeta.

Polna dvorana je z navdušenjem pozdravila prvo tako množično in pestro izvedbo na kamniškem odru. Za zaključek programa pa je simfonični orkester zaigral še Griegovo Slavnostno koračnico.

Ves glasbeni program je v celoti povezovala Mojca Blatnik, dijakinja kamniške gimnazije.

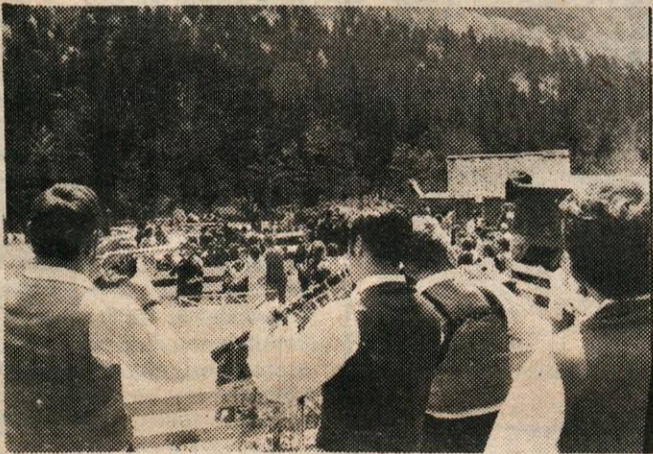
Naj dodamo še to, da nam je lahko kulturno sodelovanje med glasbenimi delavci in člani simfoničnega orkestra obeh občin pošten zgled tudi za druga področja sodelovanja

med Kamnikom in Domžalami.

Se tole: vodilni tovariši iz kamniških delovnih organizacij s svojo

pičlo udeležbo niso dali ravno največjega priznanja delu in prizadevanjem naših pevcev in glasbenikov.

Prvomajsko srečanje v Kamniški Bistrici

VESELO PRVOMAJSKO RAZPOLOŽENJE V KAMNIŠKI BISTRICI

Tudi letos je občinski sindikalni svet nadaljeval s prvomajsko tradicijo: z organizacijo srečanja kamniških delovnih organizacij v Kamniški Bistrici.

Nišo se še dobro razgrnile megle okrog vrhov Brane in Planjave, ko se je v dolini Bistričice že oglasila poskočna polka in oznanila začetek prvomajskega srečanja.

Po pozdravu predsednika občinskega sindikalnega sveta Janeza Maleša je zbrani množici obudil spomine na predvojna srečanja delavcev v Bistrici Ivan Malej, upokojenec iz Podgorja. „Tokrat je bilo čisto drugače kot danes, sem gor smo prišli peš ali pa s kolesi...“

„Spominjam se, kako smo leta 1919 ustanovili v Kamniku Delavsko knjižnico s pevskim, igralskim in bralnim odsekom. Vodil nas je najprej učitelj Bereg, kasneje pa zidar Franc Vidmar. Peli smo Marselejo, Slava delu, Kranjčičevega Jurija, Jaz bi rad rdečih rož in še nekatere.“

Se je obujal spomine nekdanji delavec v Titanu, v trboveljskih strojnih tovarnah, v ljubljanskem Saturnusu in eden prvih peycev Solidarnosti.

Nato pa se je oglasila pesem Slava delu. Zapel jo je moški zbor Solidarnosti pod vodstvom Staneta Habeta. Pesem o delu, čigar praznik slavimo. Ekipa ljubljanske televizije je prevzela del kulturnega programa in ga še isti večer predvajala kot uvodnik v TV dnevniku na predvečer praznika dela.

Delavska pesem je odmevala v čudoviti dolini, pod vrhovi skalnatih orjakov in odmevala med skalnimi stenami...

Pevski zbor Solidarnosti nadaljuje tradicije svojih prednikov. Na juriš! Odmev partizanske in delavske pesmi se zlijeta v eno.

Komaj je izzvenela pesem, že se oglašajo ansambel Veseli kovinarji s poskočno polko, ki se ji je težko odreči. Veselo rajanje se kmalu prevesi v pozno popoldne, ko je bila jasa ob nekdanji bistriški apnenici povsem zasedena. Iz apnenice pa se ni kadilo zaradi kuhanja apna, pač pa so vrli kamniški mesarji pekli kranjske, čevapčice, ražnjiče in druge dobrote. Usnarji pa so, kot po navadi, poskrbeli za dobro kapljico.

Kolektiv tovarne usnja je namreč pred leti dal pobudo za taka prvomajska srečanja. Zato je med obiskovalci te prireditve še letos največ usnarjev.

Namen tega srečanja je, da bi se ga udeleževali člani vseh kamniških kolektivov. Torej, na svidenje prihodnje leto!

SREBRNO PRIZNANJE OF 1972: PREDSEDNIK OBČINSKE KONFERENCE SZDL JE IZROČIL PRIZNANJE JOŽETU JERASU, USTANOVITELJU PRVIH ODBOROV OF V TUHINJSKI DOLINI IN DOLGOLETNEMU AKTIVISTU.

PRVI NASTOP MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA SOLIDARNOST

● USPELA VOJAŠKA VAJA

Partizani pod Kamniškim vrhom

V noči od 22. na 23. april so oživilje gozdovi v dolini Bistričice in na pobočjih nad Godičem in Stahovico. Sklonjene postave, otovorjene z nahrbtniki in orožjem so se izgubljale v temno sobotno noč...

Luči so pogasile preje kot ponavadi. Nekje pod Kamniškim vrhom se je posvetilo. „Plavi se že pripravljajo za napad“ je bilo slišati izpod šotorskega krila ob debeli buki.

„Sava 1, Sava 1, Tu Sokol, javi se“ je vztrajno ponavljal radist nekje v temi.

Noč se je počasi nagibala proti jutru. Stahovica, Županje njive, Bistričica in druge vasi v dolini Bistrice so se prebujale iz sna, ko se je nenadoma od nekod vzelo nekaj fantičev s pisanimi lističi v rokah. Kmalu so bile vse poti in ceste posute z listki, na katerih je pisalo Branimo svojo domovino. S Titom v miru — s Titom v borbi, Onemogočimo sovražnika na vsakem koraku in podobna gesla. Za kljukami in okenskimi križi so se znašli prvi izvodi izredne izdaje Kamniškega občana, izdanega nekje na pojožaju...

Tako je bilo vzdušje nekaj ur pred spopadom „plavih“ in „rdečih“ na mobilizacijsko-taktični vaji, v kateri so sodelovali poleg partizanskih enot še občinska uprava, civilna zaščita in odbor za splošni ljudski odpor v krajevni skupnosti Kamniška Bistrica.

Okrog 7. ure so se „plavi“ približali položajem partizanskih enot. V gozdovih nad Županjami njivami je zaropotalo. Oglasili so se mitraljezi, puške, mine...

Enota rdečih se je utrdila na novih položajih na levem bregu Bistrice in na pobočjih nad Godičem. Ogorčen spopad je trajal skoraj tri ure. Partizani so obdržali svoje položaje.

Na več koncih so izbruhnili požari, ki so jih ekipe gasilcev hitro pogasile. Odbor za splošni ljudski odpor, ki se je ponoči sestel, je določil, da se starejši občani in otroci preselijo na varnejša mesta. Polni vozovi s konjsko vprego, ki so se pomikali ob Bistrici, so dali vedeti, da so ljudje navodila odbora upoštevali.

Vse to gibanje je preko nevidnih povezav usmerjal občinski štab na vojni lokaciji. Vojna uprava je poskrbela za preskrbo, za družbene dejavnosti in za ostale vojne naloge.

Mitraljezi so počasi utihnil, dim se je razkidal in iz zaklonov so se spustili v dolino upehani in premočeni borci — partizani. Vaje je bilo konec. Bili so zadovoljni. Prva vaja v takem sestavu je uspela. Več mi je dala ta vaja, kot debela knjiga teorije, je pripomnil nekdo. Podobnega mnenja so bili tudi vojaški strokovnjaki, ki so vajo ocenjevali.

Borci partizanskih enot, enot civilne zaščite in drugih služb ter odbori za SLO in občani so pokazali svojo pripravljenost in sposobnost, ki jo je treba seveda še naprej razvijati, za uspešno sodelovanje v akcijah splošnega ljudskega udara.

TU SAVA 1, TU SAVA 1, OREL, JAVI SE... RADIOTELEGRAFIŠTI SO NA NEDAVNI VAJI ODLIČNO OPRAVILI SVOJO NALOGO

MITRALJEZEC V ZASEDI KRIJE PREMİK „RDEČIH“ NA NOVE POLOZAJE

Volilne priprave v teku

Občinska konferenca SZDL je skupaj z občinskim svetom že začela izvajati priprave na skupščinske volitve v letu 1973. V ta namen so se na posebnem posvetu že sestali predsedniki sindikalnih organizacij in se dogovorili, da bodo v prihodnje vse delovne sestanke in zbornice v delovnih skupnostih uporabili za evidentiranje možnih kandidatov za javne družbene funkcije. Pri tem bodo največjo pozornost posvetili izbiri družbeno najbolj aktivnih mladih delavcev in žensk, ki jih je v sedanjih skupščinah odločno premalo.

Pred dnevi so se sestali tudi politični aktivni v krajevnih organizacijah SZDL in razpravljali o volilnih pripravah. Še v tem mesecu bodo na odborih vseh družbenopolitičnih organizacij in svetov krajevnih skupnosti ponovno preverili doslej zbrane predloge možnih kandidatov in jih dopolnili z novimi. V nekaterih krajevnih organizacijah SZDL, kjer imajo sedaj skupnega odbornika s sosednjo krajevno skupnostjo, predlagajo, da bi v prihodnje bile delegacije v občinski skupščini zastopane iz vsake krajevske skupnosti. Tudi v krajevnih skupnostih se bodo zavzeli za to, da bodo med možne kandidate vključili čimveč mlajših občanov, ki so se že uveljavili z dosedanjim delom v raznih organizacijah in društvih.

Zvone Dragan o ustavnih spremembah

Občinski komite ZKS je skupno z vodstvi drugih družbenopolitičnih organizacij pripravil razgovor s tovarišem Zvonetom Draganom, predsednikom komisije za družbenoekonomske odnose pri CK ZKS. Tema razgovora so bili 21., 22. in 23. ustavni amandmani, ki govorijo o vlogi in organiziranosti proizvajalca v združenem delu. Razgovora se je udeležilo okrog 80 družbenih delavcev in gospodarstvenikov iz kamniških delovnih organizacij. Udeleženci so poudarili, da se je treba takoj, vendar s preudarkom in analizami sedanjega stanja lotiti ureditve in temeljni organizaciji združenega dela, ki naj zagotovi večji vpliv delavca na oblikovanje in delitev dohodka v delovni organizaciji.

Naloge kmečke sekcije pri občinski konferenci SZDL po sprejemu zakona o združevanju kmetov

Kmečka sekcija pri občinski konferenci SZDL bo imela konec tega meseca svojo sejo. Predvidoma bodo člani govorili o izpolnjevanju programa za pospeševanje in kreditiranje zasebnega kmetijstva v letu 1972. Zaradi zmanjšanih sredstev, ki so na voljo, se bodo tudi naloge delno spremenile. Vse kaže, da bo potrebno v naši občini posvetiti veliko več pozornosti zasebnemu kmetijstvu in mu nameniti tudi precej več finančnih sredstev; tako kot so to storile sosednje občine. Če je skupščina pred leti namenila za kmetijstvo sorazmerno več sredstev za pospeševanje kmetijstva kot druge občine, pa sedaj zelo zaostaja. Seveda pa zaradi tega zaostaja tudi razvoj kmetijstva v naši občini in imajo kmetje pri kreditiranju in pomoči pri pospeševalni službi zaradi tega precej manjše ugodnosti.

Kmečka sekcija je že na zadnji seji obravnavala ta položaj kmetijstva v naši občini in predlagala občinski skupščini nekaj ukrepov za izboljšanje.

Med drugim je predlagala, naj bi pri občinski skupščini ustanovili kmetijski svet, ker je menila, da sedanji sklad za kmetijstvo ne more dovolj učinkovito delati, ker pri svojem delu ni samostojen.

S sprejetjem zakona o združevanju kmetov naj bi se v za-

sebnem kmetijstvu nekateri odnosi z zadrugami in kmetijskimi kombinati spremenili oz. prilagodili, tako da bo imel kmet v prihodnje kar najbolj enakopraven položaj v svoji organizaciji in s tem tudi v družbenem življenju.

Kdaj in kako bodo kmetje dosegli te svoje pravice, pa bo predvsem odvisno od kmetov samih, združenih v samoupravnih organih zadrug in kombinatov, in od aktivnosti organov SZDL, predvsem kmečke sekcije.

Zato bo le-ta na svoji seji posvetila temu problemu največ pozornosti, ugotovila pomanjkljivosti ter sprejela sklepe, kar bo treba napraviti.

Republika ima v pripravi tudi vrsto novih zakonov in sprememb zakonov, ki bodo v prihodnje bistveno vplivali tudi na položaj kmeta. Med drugim se pripravljajo zakon o prometu z zemljišči, zakon o dedovanju, ponovna obravnava zakona o gozdovih, predlog za uvedbo obdavčenja zasebnega kmeta po dejanskem dohodku od kmetijstva za razliko od sedanjega, ki je po katastrskem dohodku in podobno.

Vse te predvidene spremembe bodo bistveno vplivale na razvoj v zasebnem kmetijstvu, v nekaterih primerih pa tudi posegale v pravico z razpolaganjem s svojo imovino.

Da se zaščitijo pri sprejemanju zakonov pravice kmetov, bo potrebno, da kmečka sekcija še pred sprejetjem teh zakonov izrazi svoja stališča in se aktivno vključi v akcijo, da bodo njena hotenja tudi upoštevana.

Sekcija bo na svoji seji tudi obravnavala, kako s sredstvi, ki se stekajo iz premij za mleko, in so namenjena za pospeševanje živinoreje in za izboljšanje in ureditev zbiralnic za mleko, in o pravilnosti določitev nove odkupne cene mleku.

Nande Vode

PARTIZAN, PARTIZAN... JE ZADONELO IZ VEČ KOT 100 GRL IN INSTRUMENTOV NA PROSLAVI DNEVA OF V KAMNISKEM DOMU

● IZ NAŠIH DELOVNIH ORGANIZACIJ

ALPREM od obrti do industrije

Redkokatero podjetje v naši občini je v zadnjih desetih letih naredilo tak razvoj kot podjetje Alprem. Iz skromne obrtne delavnice je preraslo v industrijsko podjetje na področju gradbeništva. S svojimi kvalitetnimi izdelki, zlasti z aluminijastimi okni, vrati in drugo stavbno opremo je postalo resen konkurent sorodnim podjetjem, ne samo v Sloveniji, pač pa v vsej državi.

Precej pove podatek, da se je vrednost proizvodnje v zadnjih desetih letih povečala desetkrat. Medtem ko je celotni dohodek leta 1962 znašal nekaj manj kot 300 milijonov S din, pa je lani dosegel že preko 3 milijarde S din. Število zaposlenih se je v tem času podvojilo (od 94 na 190).

Seveda pa Alprem takega razvoja ne bi dosegel, če ne bi posvetil velike pozornosti kadrovski sestavi in izobraževanju kadrov. Naj to ilustriramo samo s podatkom, da se je delež visokokvalificiranih delavcev v podjetju povečal od 5% v letu

1962, na 9% v letu 1971, delež zaposlenih s srednjo šolsko izobrazbo od 4,2% na 13% itd. Danes Alprem stipendira 29 dijakov in študentov na srednjih šolah in fakultetah, kar je za sorazmerno majhen kolektiv res spodbudno.

Gospodarnost v podjetju je zadnja leta stalno v porastu. Medtem ko je leta 1970 100 din porabljenih sredstev dalo 142 din celotnega dohodka, lani pa že 153 din ali 7,7% več.

Akumulacija podjetja (amortizacija in dohodek) pa je v tem času porasla za 32%.

Seveda pa so rezultat takega gospodarjenja tudi osebni dohodki. Leta 1970 so poprečni dohodki v Alpremu celo preseglji vsa industrijska in obrtna podjetja v občini.

V Alpremu skrbijo tudi za stanovanjske razmere svojih delavcev. V zadnjih letih so v ta namen prispevali okrog 183 milijonov S din, ki jih je koristilo 52 članov kolektiva. Skoraj vsak četrti član kolektiva je bil torej udeležen pri teh sredstvih.

Vsa ta prizadevanja kažejo na pripravljenost kolektiva, da probleme rešuje predvsem z lastnimi silami in naporom. Hkrati pa tudi na velik delež vodstva podjetja in njegovega dosedanjega direktorja Petra Plevela, znane družbenega in javnega delavca in predsednika zbora delov-

nih skupnosti občinske skupščine. V desetih letih je kot direktor podjetja vložil mnogo naporov v razvoj kolektiva in uspešno niso izostali. O tem zgovorno pričajo podatki. Zato mu ob odhodu na novo delovno dolžnost lahko samo iskreno čestitamo!

IZOBRAŽEVANJE ČLANOV ZVEZE KOMUNISTOV

Občinski komite ZK je v okviru akcijskega programa pripravil za sekretarje osnovnih organizacij, za člane ZK v vodstvih družbenopolitičnih organizacij in člane aktiva mladih komunistov enodnevni seminar na Starem gradu.

O aktualnih mednarodnih vprašanjih in odnosih Jugoslavije z ostalim svetom je govoril Silvo Devetak, sekretar komisije za mednarodne odnose v republiški skupščini.

Razgovor o problemih socialnega razlikovanja pa je vodil Dušan Vaks, član CK ZKS.

Anton Fišer sekretar komiteja občinske konference ZKS

Na prvi seji občinske konference ZKS v aprilu letos so za novega sekretarja občinskega komiteja ZKS izvolili Antona Fišerja, dosedanjega referenta v oddelku za narodno obrambo skupščine občine Kamnik.

Anton Fišer je bil rojen leta 1939 v Sveci vasi pri Ptujju. Njegov osnovni poklic je rudarski nadzornik. Osem let in pol je bil zaposlen v rudniku kaolina v Črni. Tu je bil dalj časa sekretar osnovne organizacije ZK in izvršnega odbora sindikalne organizacije. V občinskem vodstvu zveze komunistov je že doslej deloval kot član komiteja.

S svojim dosedanjim delom je zaslužil zaupanje, ki so mu ga izkazali kamniški komunisti z izvolitvijo za sekretarja.

IV. ZBOR GORENJSKIH AKTIVISTOV

25. JUNIJA VSI V TUHINJ

Poročali smo že, da bo v nedeljo, 25. junija, ob 10. uri v Tuhinju IV. zbor gorenjskih aktivistov. To bo doslej največja prireditev v Tuhinjski dolini in sploh v naši občini. Zbora se bodo udeležili medvojni in povojni aktivisti in družbeni delavci iz občine Kranj, Jesenice, Škofja Loka, Tržič, Radovljica, Domžale in Kamnika. Prireditelji računajo, da se bo tega dne zbralo v Tuhinju najmanj 3000 udeležencev.

Pripravljeni odbor, ki ga vodi inž. Ferdo Cvetko, predsednik občinske konference,

hiti s pripravami, da bi srečanje čimbolje uspelo.

Prireditelji so se že odločili za prostor zborovanja, ki bo na blagem pobočju v bližini gostišča pod Kozjakom. Poskrbljeno je tudi za parkirne prostore, saj pričakujejo najmanj 20 avtobusov in več sto osebnih vozil.

Vse organizacije in društva se že pripravljajo na organizirano udeležbo svojih članov na zborovanju. Na zbor bodo prišli planinci, taborniki, lovci, gasilci, člani avtomoto društva in

drugih partizanskih enot. Dogovorili so se, da bodo k slovesnosti zborovanja pripomogli s čimvečjo udeležbo praporov sindikalnih organizacij, zveze borcev, gasilcev in drugih.

Tudi vse šole bodo za zaključek šolskega leta pripravile obisk učencev in dijakov na tej veliki prireditvi.

Za prevoz bo poskrbljeno z več posebnimi avtobusi, ki bodo že od 8. ure dalje vozili s Titovega trga na prireditveni prostor v Tuhinju. Cesta v Tuhinjsko dolino je asfaltirana

skoraj do prireditvenega prostora.

V kulturnem programu bodo sodelovali združeni pevski zbori Solidarnosti in Domžal, moški zbor Lira, mladinski pevski zbori kamniških osnovnih šol, godba na pihala iz Domžal in član mestnega gledališča ljubljanskega Saša Miklavc. Popoldne bo veselo ljudsko rajanje.

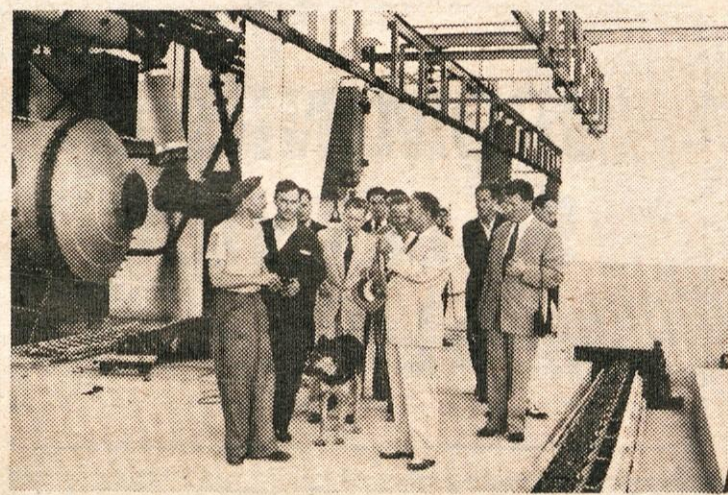
Občani! Občinska konferenca SZDL vas vabi na prijetno srečanje v nedeljo 25. junija v Tuhinjsko dolino!

OB 80-LETNICI ROJSTVA PREDSEDNIKA TITA

TITO V TITANU

LETA 1911 SE JE JOSIP BROZ ZAPOSIL V TITANU KOT KOVinarski delavec. V Kamniku je ostal do maja 1912, ko so morali tovarno Titan zaradi bankrota zapreti. Sodeloval je pri delu sindikata in kot dober telovadec stopil v „Sokola“.

LETA 1952 JE TITO OBISKAL TITAN IN S SVOJIMI SODELAVCI OBUdIL SPOMINE NA TISTE DNI, NA SLIKI V SPREMVSTVU MIHA MARINKA IN FILIPA NOVAKA, TEDANJEGA PREDSEDNIKA DELAVSKEGA SVETA

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

O gospodarstvu 1971 in krajevnih skupnostih

Zadnja seja občinske skupščine 25. aprila 1972 je bila povsebinsi dnevnega reda zelo bogata. Skupščina je najprej sprejela dopolnjen predlog resolucije o gospodarskem in družbenem razvoju občine za leto 1972, o kateri je razpravljala že na prejšnji seji. Nato je obravnavala lanskoletno gospodarjenje na podlagi analize zaključnih računov. Sprejela je tudi poročilo prisilne uprave o poslovanju rudnika kaolina. Osrednja tema razprave pa je bila dosedanje delo in razvoj krajevnih skupnosti in njihove bodoče naloge. Povzetke obsežnega gradiva o krajevnih skupnostih bomo objavili v prihodnji številki glasila.

Odborniki so ugotovili, da so bili lani doseženi v kamniških kolektivih sorazmerno ugodni rezultati gospodarjenja. Industrija je proizvedla za 10 % več kot leta 1970. Skupna vrednost je znašala prek 60 milijard S-dinarjev. Več kot petino te proizvodnje je ustvaril kolektiv Stola.

Lani so naša podjetja izvozila kar za 7,8 milijona dolarjev blaga ali za 17,7 % več kot prejšnje leto. Največ je lani izvozila tovarna usnja (prek 3 milijone dolarjev).

Tudi trgovina je napredovala. Kočna je lani prodala za prek 9 milijard S-dinarjev blaga ali za 31 % več kot leta 1970. Nekoliko zaostaja promet v turizmu, saj število gostov ni doseglo predlanskega.

Poprečni osebni dohodki v industriji so bili lani 1.472 dinarjev ali za 19 % večji. Najvišje osebne dohodke so lani izplačali v Menini (1.862 din), najnižje pa v Svitu (1.326 din). Število zaposlenih v kamniškem gospodarstvu je lani poraslo za 3,8 %. Najbolj so povečali šte-

vilno delavcev v Tovarni usnja (19,6 %) in v Živilski industriji (17,5 %). V rudniku kaolina in Podjetju Kamnik pa se je število zaposlenih celo zmanjšalo.

Odborniki so razpravljali tudi o trenutnih gospodarskih težavah v industriji, ki nastajajo za-

radi gospodarskih ukrepov pri uvozu reprodukcijskega materiala. Pri tem so opozorili zlasti na problem v Stolu, ki je zelo prizadet zaradi omejitve uvoza ivernih plošč in težave v Svilanitu zaradi povečanja cen bombaža za 100 % na zunanem

trgu ob istočasni omejitvi podjetij pri razpolaganju z devizami za 15 %. Te probleme je občinska skupščina posredovala tudi republiškim organom. Sodijo, da bi morali ukrepi nekaterih zveznih organov biti bolj življenjski in premišljeni.

Gospodarski rezultati prvega četrtletja

Kamniška industrija je v prvem tromesečju dosegla 23,8 odstotkov letnega gospodarskega načrta. To pomeni, da je v tem obdobju ustvarila za 15,2 milijarde S-dinarjev vrednosti proizvodnje od skupno 72,3 milijarde S-din, kolikor znaša letošnji načrt.

Ce primerjamo doseženo vrednost z lanskim prvim četrtletjem, pomeni to za 16,2 odstotka večjo proizvodnjo.

Izvoz poteka v poprečju po predvidevanjih. Od predvidenih 8 milijonov dolarjev so naša podjetja doslej izvozila za 2 milijona dolarjev. Svoje četrtletne načrte izvoza sta najbolj presežla Titan in Svilanit. V obeh kolektivih so v tem času izvozili blaga v vrednosti 30 % letnega načrta.

Zaradi sezonskega značaja proizvodnje je gradbeništvo v zimskih mesecih doseglo le 13 % letnega načrta.

Trgovina, v okviru katere je Kočna lani dosegla 58,6 % celotnega prometa, je letošnji četrtletni plan izpolnila s 23 %. Kljub temu pa to pomeni povečanje nasproti lanskemu letu za 33,3 %. Samo TP Kočna načrtuje letos 10,5 milijard S-dinarjev prometa.

Gostinstvo je letos povečalo svoj promet za 21 %. V turizmu se je zmanjšal obisk in število nočitev domačih gostov (le 93 % lanskim nočitev). Število tujih gostov in njihovih nočitev pa se je zaradi ugodne smučarske sezone na Veliki planini po-

večalo. Število nočitev tujih turistov se je povečalo za 35 %, poprečno pa so bivali v naši občini 3,8 dni, kar je v poprečju za en dan dlje kot lani.

Družbena obrt naj bi letos ustvarila za 5,5 milijarde S-dinarjev celotnega dohodka. V obdobju prvih treh mesecev so obrtni obrati povečali proizvodnjo in stroške kar za 67 % nasproti lanskim. Najbolj sta presežli četrtletni načrt mizarska delavnica Motnik (38,5 %) in lončarska zadruga Komenda (31,3 %), čeprav sta med najmanjšimi obrtnimi podjetji. Največji promet med obrtnimi podjetji pa letos predvideva podjetje Meso (2,5 milijarde S-dinarjev).

Zaposleni v industriji so marca letos prešli poprečno za 20 % višje osebne dohodke kot pred enim letom, kar pomeni, da so prejeli po 1.704 din. Poprečni čisti osebni dohodki v industriji se gibljejo med 1.369 din v Titanu in 2.041 din v podjetju Kamnik.

Visoka poprečja imajo še v rudniku kaolina (1.961 din) in v Menini (1.909 din), nizko poprečje pa tudi v Svit (1.423 din).

Primerjava z lanskim marcem kaže tudi, da so se osebni dohodki na zaposlenega povečali v podjetju Kamnik za 42,7 %, v živilski industriji za 32,3 %, v Titanu za 0,9 %, v Menini za 4,8 %, v Stolu za 6,3 % itd.

Število zaposlenih v kamniškem gospodarstvu se letos ni bistveno po-

večalo. Ob koncu marca je bilo v gospodarstvu zaposlenih 7.232 delavcev, kar je za 112 več kot v začetku letošnjega leta. To povečanje zadeva predvsem gradbeno podjetje Graditelj, ki je v prvem četrtletju letos zaposlilo 144 novih delavcev. V industriji pa povečanje števila zaposlenih skoraj ni, le 3 zaposleni so bili ob koncu marca več kot v začetku januarja.

Zaradi vpeljave nove proizvodnje so najbolj povečali število zaposlenih v tovarni usnja (za 11 %), v drugih podjetjih so celo nekoliko zmanjšali število zaposlenih.

Morda je prav, da zapišemo še podatek, da je v kamniški industriji zaposlenih kar 42,4 % žensk in da se je ta delež v letošnjem letu še za nekaj desetink odstotka povečal.

V resoluciji o gospodarskem in družbenem razvoju naše občine v letošnjem letu smo zapisali, da se morajo osebni dohodki gibati v skladu s produktivnostjo. Ugotovili smo, da so se poprečni osebni dohodki v industriji od lanskega do letošnjega marca povečali za 20 %.

Produktivnost, izražena v doseženem dohodku na zaposlenega, pa se je v istem obdobju povečala le za 12,5 %. Tej razliki je seveda botrovala tudi nagla rast življenjskih stroškov, vendar kljub temu ostaja še vedno aktualna naloga posodabljanja tehnoloških postopkov in organizacija proizvodnje in naši industriji.

ODGOVORI VOLIVCEM

TUNJICE

Prevoz otrok v šolo v Kamni:

Ker cesta Tunjice-Kamnik ni primerna za avtobusni prevoz, naj strokovne službe skupaj s Temeljno izobraževalno skupnostjo ugotovijo, če bi bilo mogoče kupiti kombi za prevoz najbolj oddaljenih otrok iz Tunjic v osnovno šolo v Kamnik.

Gradnja vodovoda Tunjice

Naselje Tunjice in Tunjiško mlako ter druge zaselke bo možno vključiti v omrežje mestnega vodovoda Kamnik, ko bo urejeno novo zajetje mestnega vodovoda na Iverju, ki bo imelo zadostne zmogljivosti tudi za okoliške kraje.

KRIŽ

Prenos lastništva skladišča Agrokombinata na krajevno skupnost

Prenos lastništva skladišča Agrokombinata na krajevno skupnost ni možen, ker je skladišče last Agrokombinata. Eventualni brezplačni prenos bi bil možen, če bi prišlo do sporazuma med prizadetima strankama, t.j. med Agrokombinatom in krajevno skupnostjo Križ.

PODGORJE

Ureditev ceste do rezervoarja

Cesto do rezervoarja je dolžno urediti Komunalno podjetje Kamnik. Ker lastnik noče odstopiti zemlje, je bilo na komisijskem ogledu predlagano, da bi Komunalno podjetje Kamnik ali pa krajevna skupnost predlagali razlastitev. Do sedaj predloga še ni bilo.

NEVLJE

Cesto skozi Nevlje naj razbremenijo.

Komunalno podjetje Kamnik mora v kratkem času postaviti prometne znake za dovoljeno obremenitev 5 t. Delovne organizacije, ki prevažajo pesek in druge mineralne surovine po cesti Oiševke-Kamnik, naj po sklepu skupščine sodelujejo pri ureditvi te ceste, dokler skupščina ne bo sprejela ustreznega odloka.

MEKINJE

Gradnja kanalizacije na Prašnikarji

Krajevna skupnost Kamnik ima že izdelane projekte za to kanalizacijo, ki jo bodo priključili na kanalizacijo Cankarjeve ceste. Dogovoriti se je treba z občini Mekinj, krajevno skupnostjo Kamnik in predstavniki sklada za urejanje in oddajanje mestnega zemljišča o skupnem financiranju kanalizacije.

LOKE

Zakaj ni predavanja o kmetijstvu v krajevni skupnosti Loke

V preteklih letih so bila organizirana predavanja o kmetijstvu na vsej občini, tudi na Lokah. V letih 1970 in 1971 so bila predavanja le v Kamniku, januarja 1972 pa so bila spet organizirana po terenu. Ker je bil v Lokah navadno slab obisk in so čisti kmetje pretežno v okolici vasi Šela, so bila predavanja na Selih. Obisk predavanj je bil zadovoljiv. Če bo zajamčen primeren obisk, bi po želji občanov lahko organizirali predavanje tudi na Lokah.

MOTNIK

Ureditev mostu v Zajasovniku

Komisija za varnost prometa si bo ogledala priljuček na cesti I. reda v Zajasovniku in ugotovila, kakšne so potrebe za ureditev tega priključka. Ker so sredstva iz proračuna za to leto že razporejena, bo komisija posredovala pri cestnem skladu SO Kamnik; da prispeva k ureditvi mostu ter ureditvi priključka na cesti I. reda.

ŠMARCA

Ureditev podaljška Korenove ceste, ki veže cesto Duplica-Šmarca s cesto Duplica-Mengeš

Glede na to, da so sredstva proračuna v letošnjem letu omejena, cestni sklad SO Kamnik pa ima še obveznosti iz preteklih let na Tunjiški cesti, v krajšem obdobju ni možno pričakovati, da bi pričeli asfaltirati del Korenove poti med regionalnima cestama proti Mengšu in Domžalam. V kolikor bi krajevna skupnost sama začela urejati omenjeno cesto bo občina skušala pomagati pri rekonstrukciji ceste v okviru svojih možnosti.

KRIŽ

Rok za odplačilo posojil kmetom prekratek – podaljšati ga od 15 do 20 let

Kmetje dobivajo posojila od obrata Kooperacija podjetja Emona in sicer v primeru, če preusmerjajo svoje gospodarstvo po določenem načrtu. Obrat Kooperacija daje kot posojila le tisti denar, ki ga kmetje varčujejo v njihovi hranilno-kreditni službi, in le nekaj denarja, ki je last podjetja. V začetku dajanja posojila so kreditni pogoji razmeroma težki, pa še za take pogoje je denarja premalo. Z obsežnejšim varčevanjem kmetov v hranilno-kreditni službi bo na voljo tudi več denarja in pod ugodnejšimi pogoji.

Zagotoviti vsaj 50 % sredstev za asfaltiranje ceste Križ-Komenda

V okviru sredstev, ki so na voljo, je udeležba iz občinskega proračuna 2 milijona S-din, upravnemu odboru cestnega sklada pa je dan predlog, da bi zagotovili sredstva v taki višini, da bi bilo možno letos zgraditi vsaj makadamsko cesto.

Kaj je s popisnicami o pomoči ostarelim osebam?

Leta 1971 so krajevne skupnosti in krajevne organizacije SZDL na predlog občinske konference SZDL popisale starejše osebe, ki bi potrebovale družbeno pomoč. Vse popisnice so bile dane v obdelavo patronažni službi pri zdravstvenem domu Kamnik in socialni službi pri skupščini občine Kamnik z namenom, da bi ugotovili, kdo od popisanih že prejema kakršnokoli pomoč ali ima svoje, ki so zanje dolžni skrbeti in jih preživljati, ali pa, če imajo lastne dohodke. Vsi nujni primeri so bili že obdelani. Ugotovljeno je bilo, da potrebni že prejemale družbeno pomoč ali pa imajo svoje, ki so jih po zakonu dolžni preživljati.

KAMNIK-PEROVO

Zakaj spada Perovo k mestnemu zemljišču, ker nima pogojev

Zakon določa, da se šteje za mestno zemljišče zazidano ali nezazidano zemljišče, ki leži v mejah območja, zajetega z urbanističnimi ali zazidalnim načrtom in ki je komunalno opremljeno. Za komunalno opremljeno zemljišče pa se po tem zakonu šteje zemljišče, na katerem so zgrajene dovozne poti, ki so priključene na cestno omrežje, in na katerem je urejena preskrba s pitno vodo ter električno energijo. Glede na to, da območje izpolnjuje te pogoje in je zajeto v okvir urbanističnega načrta Kamnika z okolico, se tudi predpisuje in pobira ta prispevek v smislu občinskega odloka.

MALI GRAD

Na enem najpomembnejših kulturnih spomenikov Slovenije, trnadstropni romanski grajski kapeli na Malem gradu v Kamniku, so restavratorska dela v glavnem zaključena in objekt je urejen po določenih konservatorskih načelih. Po čiščenju in delnem odkrivanju preblejenih fresk v kripti in spodnji kapeli je bil izveden večji poseg predvsem v zgornji kapeli v letih 1968-1970.

Odstranjeni debeli, a razpadajoči sloj nekvalitetnega ometa s Koželjevimi freskami iz konca preteklega stoletja, je pokazal ohranjeni gotski strop z mrežastim rebrastim sistemom, kjer pa so bila rebra odstranjena. Obstajalo je le še 5 figurativnih gotških sklepnikov kamniške delavnice. Ti so bili sicer kasneje dekorativno vzdani v spodnji kapeli, od koder pa so bili odstranjeni in začasno shranjeni v Kamniškem muzeju. Sicer ne preveč kvalitetne Koželjeve freske, tako v ladji kot v prezbitoriju, so bile snete in čakajo na morebitno razstavitve ali ponovno uporabo na kakem drugem mestu. Na gotskem oboku v ladji, ki je nadomestil prvotni romanski ravni leseni strop ali celo prosto ostrejšje, so ohranjeni še slodovi ornamentalne gotške poslikave. V prezbitoriju je bila pod plastjo Koželjevega ometa skrita delno poškodovana, a kvalitetna fresko poslikava iz 17. stoletja z iluzionističnim odpiranjem slikane arhitekture (stebriščne arkade), le delno ohranjenim slikanim oltarjem (7) in dvema adorantom. Prizidave v 17. stol. so v notranjosti prezbitorija onemogočile slediti prejšnje gradbene faze, medtem ko je bil v zahodni steni ladje odkrit še delno ohranjen romanski polkrožni portal, ki je v I. nadstropju lahko vodil edino v prvo nadstropje grajskega kompleksa, v katerega je bila kapela prvotno vključena.

17. stoletje v prezbitoriju, delno ohranjen romanski slavlolik, pozno-gotski prostor ladje in fragmentarno ohranjen (nekoč) vhodni romanski portal so bila dejstva, ki so dajala zelo različne osnove za dokončno prezentacijo. Najenostavnejše je bilo v prezbitoriju, kjer so bile odkrite freske iz 17. stol. toliko kvalitetne, da so bile očiščene in zaplombirane ter delno rekonstruirane. Rekonstrukcija fresk, čeprav v glavnem shematična, se zdi, da je morda le preveč dodala k oblikovanju prostora, ki ga je sicer iluzionistična poslikava vedno po svoje oblikovala. Nova poslikava — predvsem oblakov, ker je bilo mogoče arhitekturi bolj ali manj slediti — je ustvarila svojstveno perspektivno ponavljanje motiva slavoločnega loka, kar je morda bilo, morda pa tudi ne enako na originalu, saj je bil omet na teh mestih povsem uničen in je bilo mogoče slediti le intuitivno principu originala. Brez take doslikave bi vrednost fresk vsekakor močno izgubila, saj so bile v celoti preračunane na skladje s prostorom in njegovo dopolnjevanje, kar je bistvo iluzionizma. Po drugi strani pa je prav doslikava, ki se ni mogla opreti na točno

določene osnove, po svoje prav tako sprejela prostor, kot bi ga „arheološko“ puščanje edinele originalnih še preostalih delov poslikav. Izhoda iz tega začaranega kroga ni, rešitev je možna le taka kot pri gorjanskem vozlu: z osebnimi kriterijem (ki pa je vedno vprašljiv in bolj ali manj neobjektiven), se je treba odločiti za eno od rešitev, ki nikdar ni popolna. Taka, kot je bila uporabljena na Malem gradu, je vsekakor vsaj didaktično pravilna.

Teže je bilo rešiti vprašanje v ladji. Sorazmerno zelo majhen prostor ni dopuščal širokopoteznih rešitev, pa tudi ohranjeni elementi so se močno razlikovali med seboj. Obe romanski prvini (slavlolik in novo odkriti portal) nista skupaj s slabo ohranjenimi sledovi ravnega lesenega stropa (?) dopuščali, da bi bilo možno prostor rekonstruirati kot romanskega, saj so kasnejše okenke odprtine povsem uničile prvotne, in v tako majhnem prostoru pomeni tak detajl že veliko. Od gotške faze, ki je volumen sprejela le po vertikali z novim masivnim stropom, ki je bil bolj dekorativno kot statično oprt z mrežo gotških reber, pa so ostali obok, sledovi poslikave in reber ter originalni sklepniki.

Pretehtanje vseh možnosti je prineslo spet bolj ali manj pogumno rešitev: rekonstruirajo naj se rebra in nazaj nameste sklepniki: tako naj bi bil prostor arhitektonsko enoten in bi dokumentarno prikazoval eno od faz v svojem razvoju, ki je pomenila zanj kvaliteto. Skupno s tem naj bi bila v sklopu celotnega, tako organsko raščene spomenika, kot je Mali grad, predstavljena ena od njegovih pomembnih preobrazb, ki sicer ne bi bila zastopana. Celotna arhitektura z vhodnim portalom, slavloliki in novo odkritim portalom v I. nadstropju, predstavlja nekoliko neobičajen romanski kubus razen strehe in zvonika. Gotika je zastopana prav v zgornji kapeli in ostanki fresk v spodnji kapeli, iluzionizem 17. stol. s kripti in zgornjim prezbitorijem, barok s Potočnikovimi poslikavami iz leta 1771 v prezbitoriju spodnje kapele in rekonstruiranim zvonikom, preprosta poslikava v spodnji kapeli pomeni dodatke preteklega stoletja itd.

Priključki reber na ohranjenih sklepnikih so dali (kot negativni) obliko reber; zaradi deloma nepravilne razporeditve pa je bilo po podrobnem študiju možno tudi ugotoviti prvota mesta sklepnikov. Vprašanje je bilo še, kako in iz česa izdelati rebra, ki so bila prvotno iz značilnega rumenega pesčenca. Če bi hoteli tudi nova izklesati iz njega, bi bilo to sicer res bliže originalu, vendar bi lahko kdaj kasneje zavajali morebitnega raziskovalca, bilo pa ni niti finančne možnosti. Zato so bila odlita v betonu iz rumenkastega kremenčevega peska s potrebno armaturo; kot posebna olajšava pa je bila izvotlita, ki je zmanjšala težo vsaj za 20 odstotkov.

Tehnična izvedba montaže novih reber je upoštevala statično rešitev stropa, ki je samonosni, in so bila rebra nanj le dekorativno prislonjena, čeprav bi po profilu prav lah-

ko pomenila skeletno konstrukcijo. Tako je bilo mogoče nova rebra preprosto obesiti na strop, skozi katerega so izvrtali luknje. Posebej za to izdelani in v rebra vgrajeni vijaki so priviti na podstrešju na trakovih širokega ploščatega železa. Sistem montaže je bil dokaj preprost in brez posebnih odrov, možen pa je tudi v primeru, ko je strop predebel za prevrtanje: z vgraditvijo vložkov je mogoče z vgrajenimi vijaki pritrditi rebra. Ko so bila tako rebra montirana, so bila z zagodbami napeta in sedaj ne predstavljajo več dodatne obremenitve stropu, temveč ga nosijo kot prednapeta skeletna konstrukcija, kar je bilo statično nujno, ker je bil obok zaradi potresov že delno poškodovan. Pri statični presoji je sodeloval tudi eminenten strokovnjak — statik.

Do dokončne prezentacije prostora je manjkala še barvna enotnost, ki je bila dosežena z novim ometom, kjer je manjkal prvotni gotški, ter s slikanjem reber. Na originalnih sklepnikih je bila namreč še ohranjena okraša poslikava kamnoseških detajlov, enaka, kot je še skoraj v celoti ohranjena na ometu okrog oken. Na njej so naslikani stiki z belo barvo. Čeprav je bilo to enako kot v prezbitoriju dopolnjevanje originala, pa je bilo ne samo

bolje dokumentirano, temveč neobjektivno. Kakor hitro smo namreč osvojili kriterij, da obnovimo prostor gornje kapele, kot ga je oblikovala gotika, smo mu morali dodati tudi njen kolorit, ki ga v vsakem primeru ne samo dopolnjuje, temveč tudi oblikuje. Morda sama izvedba v finesah ne ustreza povsem barvnim tonom originalu, vsekakor pa daje bolj ali manj popolno podobo, kot je bila v 15. stoletju.

Kot droben problem je bila tudi prezentacija novo odkritega romanskega portala. Na zunanosti delno skrit pod streho v lopi, v notranjosti pa zazidan, bi moral biti vseeno dostopen, kar je bilo seveda mogoče le od znotraj. Uporabljena je bila novejša niša stopnic na podstrešje, polkrožna odprtina nad streho pa je bila v celoti zasteklena (sicer nepravilno s prerezanim steklom v sredini, čemur je kriva slaba obrtniška izvedba), in tako je portal dokumentarno ohranjen in viden, vseeno pa onemoteno prostoru zgornje kapele ne odvzema celovitosti.

Do dokončne ureditve manjka sicer še veliko — ne toliko na samem spomeniku kot v njegovem ambientu. Ves nekdanji grajski plato bo potrebno še temeljito arheološko raziskati in prezentirati še ohranjene arhitekturne ostanke, kajti le tako si

Za lažje razumevanje konservatorskih principov prezentacije

bo mogoče zamišljati, kako je bila svojevrstna arhitektura Malega gradu vključena v celoto. Delna rekonstrukcija skoraj do polovice še ohranjenega Veronikinega portala, ki je zapiral dostop na grajski plato v srednjem veku, je prva stopnja urejanja ambienta, ki je ne samo izredno pomemben kot kulturni spomenik nacionalnega pomena, temveč je tudi zelo občutljiv za vsake posege vanj (gostinski objekt v stražnem stolpu itd.).

Povsod se v spomeniški praksi srečujemo s podobnimi problemi, vendar je, čeprav majhen, prav Mali grad skoraj šolski primer, kako ustaljena pravila konservatorstva v praksi marsikaj odpovedo in je treba iskati nove rešitve, ki pa so vedno rezultat osebnih nazorov ali prakse. Na Malem gradu je sodelovala pri odločitvah vrsta strokovnjakov in včasih je bilo potrebno, da preteče nekaj časa, da so se različna mnenja ujela. Čeprav je mogoče tudi za to delo najti kritične besede, a teže boljše predloge, se je vendar izoblikovalo skoraj nekako načelo, ki bi se dalo uporabiti tudi pri drugih podobnih primerih. To je načelo, ki sicer ne odstopa od priznanih mednarodnih pravil o prezentaciji spomenikov, vendar pa nekoliko svobodneje uporablja tista, ki go-

vore o dopolnitvah: od rekonstruirane baročne čebule na podlagi skromnega slikarskega dokumenta iz preteklega stoletja, preko opečnih tlakov, ostrgane vhodne stene, do slikav k freskam, gotskim rebrom do barvnih stekel v oknih itd. so bili tu tudi konservatorski problemi, ki so rešeni z določenimi kriteriji in ki so tako pomembnemu spomeniku, kot je Mali grad, dali v bistvu povsem novo celotno podobo, ki je nikdar svojem obstoju še ni imel. Vendar pa je le tako bilo mogoče predstaviti vse njegove kvalitete in le tako v popolnosti predstavlja svojo kulturno zgodovinsko vrednost, čeprav histrično ne posnema nobenega od obdobjev v celoti, temveč prikazuje bogato in razgibano ustvarjalno zgodovino, skozi katero je šel v toliko stoletjih. Tako načelo spoštovanja celotne zgodovine ali lahko bi rekli „življenja“ spomenika pa bi morali biti upoštevano vselej, tako pri vrednotenju kot pri predstavitvah vsakega izmed kulturnih spomenikov, če hočemo, da bodo ostali še naprej kot posebne dragocenosti in če ne čemo le, da jih vkristaliziramo nekako nam všečno obliko, ki bi bil morda že za naslednjo generacijo brez vrednosti.

PETER FISTER
dipl. ing. arh.

SPOMINI OB 90-LETNICI »LIRE«

Uredništvo je prejelo članek dr. Milana Orožna st., ki je kot študent pred sedemdesetimi leti pel pri LIRI in je edinstvena živa priča proslave 20-letnice LIRE. Dr. Orožen st. še danes polno aktivno dela kot pravnik v podjetju Slovenija ceste v Ljubljani.

Letos praznuje prvo slovensko pevsko društvo Lira v Kamniku 90 let od svoje ustanovitve.

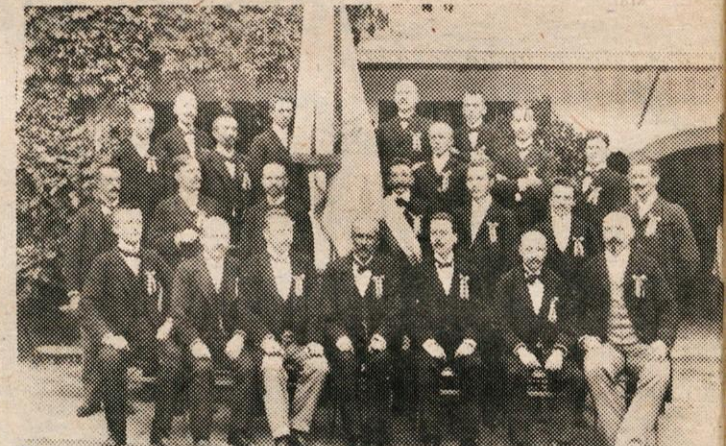
Delovanje Lire je takrat veliko pripomoglo h kulturni delavnosti in narodni zavednosti Kamničanov, ki ga je stara Avstrija zelo zavirala.

Ob ustanovitvi je imela Lira mešani zbor, kar je še razvidno iz fotografije ob proslavi njene desetletnice. Ob 20-letnici Lire, ki se je proslavljala poleti 1902, je imela „Lira“ samo moški zbor. Kot študent sem sodeloval takrat tudi jaz. Proslava je bila zelo slovesna.

Povabljen so bila in udeležila so se proslave slovenska pevstva, od hrvatskih pevskih društev pa znamenito Kolo iz Zagreba. Sprejem gostov je bil ob 9. uri zjutraj na sedanjem starem kolodvoru v Kamniku. Ob prihodu vlaka je igrala kamniška godba. Goste je pozdravil na kolodvoru ustanovitelj in takratni predsednik Lire Alojzij Vremšak, stari oče sedanjega odličnega pevovodje prof. Sama Vremšaka. Nato se je ob zvokih godbe razvil dolg spreved gostov in Kamničanov od kolodvora proti glavnemu trgu. Tu je ob veliki množici domačinov pozdravil goste ustanovitelj Lire in takratni župan — lekarnar Josip Močnik z občinskimi odborniki. Župan je pozdravil v lepem govoru vse navzoče, čestital Liri k dvaj-

setletnici in zlasti poudaril pomen Lire v kulturnem in narodnem delovanju v Kamniku. Njegova hčerka Anica, kasneje por. dr. Karbova je pripela na zastavo spominski trak. Navzoči so se nato razšli po mestu. Domačini so gostom razkazali Kamnik, posebno tudi Mali grad, od koder je bil krasen razgled na jasne sončne planine.

Liraši smo se tudi ta dan na dvorišču takratne Debevčeve gostilne v Veliki, sedaj Maistrovi ulici fotografirali za spomin. V prvi vrsti sedi takratni predsednik Vremšak, poleg tega takratni pevovodja učitelj Gorjup in odborniki. Vseh takratnih pevcev nas je bilo 23, od katerih sem sedaj, žal, samo še jaz med živimi. Popoldne je bil v zdravilišču slavnostni koncert, ki je odlično uspel. V spominu mi je posebno pesem O zlati gorski kraju, ki jo je pelo Kolo iz Zagreba s slavnim tenoristom Camarotom. Po koncertu je bila veselica na vrtu takratne Fišerjeve gostilne (kjer je sedaj občinsko sodišče). Zvečer smo pospremili z godbo goste k večernemu vlaku. Bilo je res krasno, nepozabno slavje. Zanimivo je, da je bil ustanovitelj in predsednik „Lira“ dolga leta stari oče sedanjega pevovodje — prof. Sama Vremšaka, njegov oče, Ciril Vremšak, je bil 42 let pevovodja Lire. Lira pa ni samo

PEVSKI ZBOR „LIRA“ OB 20-LETNICI I. 1902 — Od leve proti desni sedijo: J. Zagar, J. Pohlin, P. Gorjup, Alojzij Vremšak, R. Binter, A. Vedliš, A. Pintar — stojijo na tleh: J. Janežič, I. Gjud, J. Janko, J. Vanossi, F. Korošec, J. Čenčič, J. Pollak — stojijo na podestu: Milan Orožen (pisatelj članka), Fr. Ahčin, J. Lorber, neznan, J. Grčar, neznan, J. Čenčič, F. Sušnik in J. Grčar.

doma gojila lepega petja, ampak je posebno po prizadevanju sedanjega predsednika prof. dr. inž. Alberta Čebulja zanesla našo pesem tudi v inozemstvo in žela tam sijajne uspehe.

Zato ji ne samo Kamničani, ampak vsi ljubitelji naše pesniške kulture iskreno čestitamo ob 90-letnici in želimo še obilo nadaljnjih uspehov.

Dr. MILAN OROŽEN st.

OB 80-LETNICI ROJSTVA PRESEDNIKA TITA

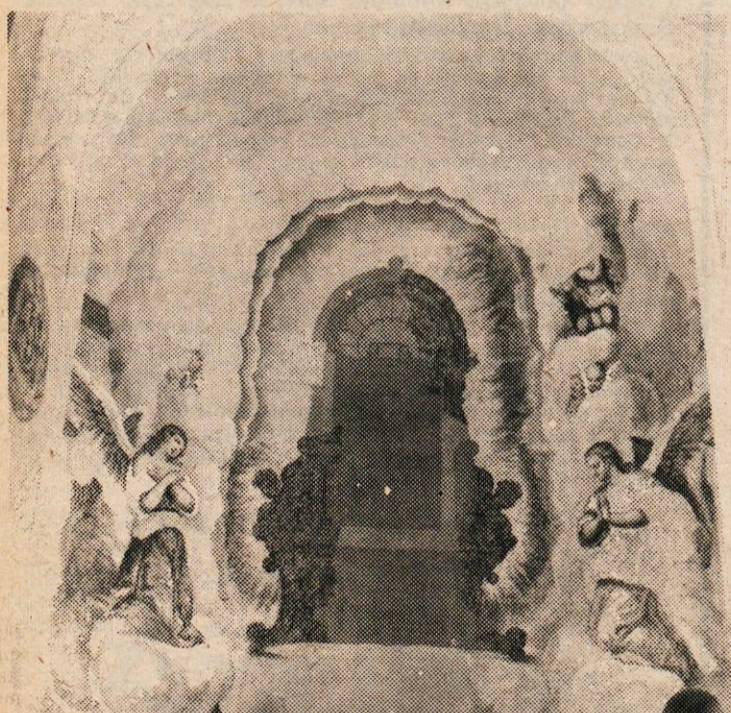
OJ TITO NAŠ!

Pod kmečko streho si se rodil,
pod njenim krovom se razvil.
Oj Tito naš, oj Tito naš,
ostani dolgo še pri nas.

V tovarni stroji bmeči,
Tvoj podvig so krepili kopmeči.
Oj Tito naš, oj Tito naš,
ostani dolgo še pri nas.

Po miru, ljubezni ves svet hrepeni,
za njiju največji borec — oj Tito, si Ti.
Oj Tito naš, oj Tito naš,
ostani dolgo še, dolgo pri nas.

(Zapisal Radoljub Korotan — Kamnik)

RESTAVRIRANE FRESKE V PREZBITORIJU ZGORNJE KAPELE

Kamničanka — slovenska nevesta 72

V ponedeljek, 8. maja, je posebna žirija Dnevnika na prireditvi v Kamniku izbrala slovenski par 1972. Na kmečki ohceti v Ljubljani se bosta letos poročila 23-letna Marja Bevec iz Kamnika in Aco Drešar iz Kra-

nja. Na zabavni prireditvi so sodelovali ansambel „Mihe Dovžana“ s pevko Ivanko Kraševac in kvintetom „Gorenjci“, Nino Robič, ansambel Berger iz Krškega in humorista Tone Fornuzzi — TOF in Albert Papler;

prireditve sta vodila Nataša Dolenc in Marjan Rastresen.

V žiriji so sodelovali: kot predsednik Albert Papler, člani pa so bili: Vinko Gobec, predsednik občinske skupščine, ing.

arh. Franc Ostanek, kot zastopnik pokrovitelja prireditve industrije pohištva „Stol“, TOF, Nataša Dolenc, Nino Robič, Ivanka Kraševac in najstarejši naročnik dnevnika ing. Bogdan Jensenko.

MAJ - JUNIJ

kulturni koledar
DVORANA KINO - DOM
PETEK, 19. maja: gostovanje tržaškega gledališča v okviru gostovanj Mestnega gledališča ljubljanskega z dramo TRAMVAJ-POZELENJE. Predstavi bosta ob 16.30 in 20. uri.

Razstava skupine »Nova«

Po nekajmesečnem premoru so se nam v dvorani nad Kavarno ponovno predstavili s svojimi deli mladi likovni ustvarjalci. Ob koncu minulega leta smo si namreč že lahko ogledali kamniških ustvarjalcev, lahko rečemo samorastnikov, ki v risanju in kiparjenju iščejo svoj svet, svoja hotenja, ki jih pa ob enem želijo predstaviti tudi širši javnosti. V teh nekaj mesecih so ti ustvarjalci spet trdo delali in se nam predstavili z razstavo pod naslovom „Skupina Nova“.

Zakaj takšno ime, to se je spraševal marsikdo, saj so razstavljali vsi isti ustvarjalci, toda nič zato, videti je, da so prav ti prevzeli v našem mestu pobudo na tem področju, kljub temu da sami nosijo vse stroške, tudi za razstave.

Dušan Sterle se je ponovno predstavil največ s portreti, Boris Bratuž s povsem svojiskim slogom slikanja, študent likovne akademije Lojze Berlec je na tokratni razstavi opustil grafiko, Stane Balantič je tokrat pred-

stavil samo eno svoje delo, svoja dela pa je predstavil tudi Dušan Lipovec, Miha Kač pa svoja kiparska ustvarjanja.

Prav gotovo lahko rečemo, da je ponovna razstava mladih ustvarjalcev korak naprej pri oblikovanju kulture v naši občini, kljub temu da se pri nekaterih še kaže cilj ustvariti čimveč, toda zavedati se moramo, da so tudi hotenja v današnjem trenutku dovolj.

-ts

S SLIKARSKA RAZSTAVE SKUPINE NOVA

Ljudmila Casagrande

Iz vrst prosvetnih delavcev se je tiho in skromno, kakor je živela, poslovila najstarejša članica, upokojena učiteljica Ljudmila Casagrande, ki je umrla 1. aprila. Bila je vzor vestne in požrtvovalne prosvetne delavke. Vse učence dveh rodov pod Kamniškimi gorami je učila ljubezni do domovine in osnovnega znanja, saj je na osnovni šoli v Stranjah službovala polnih 32 let.

Rodila se je 25. maja 1884 v Kamnjah v Vipavski dolini v družini nadučitelja Lavrenčiča, ki se je kljub skrbi za številno družino vneto udeleževal v narodno-prosvetnem življenju kot pevovodja, režiser in predavatelj. Učiteljšče je končala v Gorici in se službovala na več krajih po Goriškem (Vitovlje, Ajdovščina, Rihnenberk). Po končani prvi svetovni vojni je po prerani smrti moža ostala sama s tremi otroki. Posvetila se je domu in šoli. Leta 1920 je nastopila učiteljsko službo v Stranjah, kjer je ostala 32 let. Vsak dan je iz Mokinj, kjer je stanovala, peš premerila 4 km dolgo pot do šole in spet prav toliko kilometrov nazaj do doma, leto za letom, desetletje za desetletjem, pozimi in poleti, v gdem in lepem vremenu. Vsi prebivalci vasi pod Kamniškimi planinami so jo spoštovali in cenili, prav tako pa so prosvetne oblasti priznavale njeno predano delo, delo tihe in skromne prosvetne delavke. Dva rodova prebivalcev iz Stanj, Stahovice, Stolnika, Črne doline in Bistričice, starši in njihovi otroci, sta bila deležna njene šolske vzgoje, ki jo je znala vedno popestrili z zanimivostmi iz sodobnega življenja. Nenehno si je zapisovala važne dogodke in izrezovala slike iz vseh časopisov, da je bil pouk zanimiv in privlačen. Vzorne so bile njene pisnene priprave za sleherno šolsko uro, igrice in prireditve ob koncu šolskega leta ali za novo leto. Za! je takih učiteljskih moči čedalje manj v naših prosvetnih vrstah, da bi bile vzor mlademu učiteljskemu rodu. Še ko je leta 1952 stopila v pokoj, je rada pomagala pri učenju mladini. Učila se je celo angleškega jezika, da je mogla nuditi pomoč mladim, in to vedno brezplačno.

Objavljamo sliko zaslužne prosvetne delavke iz časa tik pred upokojitvijo. Tako so jo srečavali vsak dan na poti še dolgo potem, ko so zapustili šolske klopi in tako bo ostala globoko v srcu hkrati s hvaležnostjo za vse dobro in lepo, kar je posredovala mladini.

V imenu prosvetnih delavcev in prebivalstva pod Kamniškimi planinami se je ob odprtem grobu dne 1. aprila na ljubljanskih Zalah poslovil od nje Vinko Dobnikar, ki je bil več let ravnatelj osnovne šole v Stranjah.

750 let mesta Kamnika 12

POLITIČNA ZAROKA V NIŠU

V našem prejšnjem sestavku smo spremljali križarsko vojsko pod vodstvom cesarja Friderika Barbarossa na pohodu skozi Madžarsko in Srbijo do Niša. Nalašč smo nekoliko obširneje prikazali to potovanje, da bomo kasneje lažje razumeli delovanje Merancev na Madžarskem in najdbe denarja iz kovnice v Kamniku po vsej širni madžarski državi. Pripovedovanje kronista Ansberta smo prekinili v Nišu, kjer so srbski knezi obdarovali cesarja in mu ponudili zavezništvo in pomoč v bojih z bizantinskim cesarjem. Potem pa so sklenili politično zaroko, o kateri je kronist zabeležil naslednje ugotovitve:
- Cesarju pa so srbski knezi razkrili še drugo zadevo, o kateri so že prej razmišljali in želeli, da bi jo opravili v njegovi navzočnosti in z njegovo cesarsko avtoriteto, namreč, da bi dali hčerko plemenitega vojvode Dalmacije v zakon sinu kneza Miroslava. Po cesarjevem soglasju in nasvetu prvakov križarske vojske so sprejeli predlog, da bo vojvoda Bertold na prihodnji praznik sv. Jurija (to je 23. aprila 1190) v pokrajini Istri dal svojo hčerko v zakon Toljenu (ali Tolinu), sinu zahumskega kneza Miroslava, pod pogojem, da bodo otroci iz zakona med Bertoldovo hčerko in Toljenom po smrti očeta polnopravni dediči pred vsemi drugimi brati. Ta dogovor sta oba kneza potrdila s stiskom rok.

Da pojasnimo to politično zaroko, moramo prekiniti Ansbertovo pripovedanje in poseči nekoliko v srbsko zgodovino tiste dobe. Bili so šteje bratje, sinovi kneza Zavide: Tihomir, Sracimir, Miroslav in Nemanja. Veliki župan Tihomir je v spopadih z najmlajšim bratom Nemanjo utonil v reki Sitsnici. Veliki župan je postal Nemanja, Sracimir in Miroslav pa sta imela naslov comes - knez (župan). Miroslav se v Miroslavovem evangeliju imenuje velikoslavni knez, a v neki mnogo kasnejši, „povelji“ (ukazu, razglasu) Stefana Uroša I. tudi veliki knez; sam Miroslav pa se je v svojih „poveljih“ vedno nazival samo knez (comes). Zaroka je bila torej sklenjena med hčerko vojvode Bertolda Andechs-Meranskega in Toljenom, sinom Miroslava, velikoga kneza Zahumlja. Zahumlje se od 15. stoletja dalje imenuje Hercegovina. Nemanja je po smrti bizantinskega cesarja Manuela Komnena leta 1180 za vedno osvobodil Srbijo od bizantinske nadoblasti. V zvezi z Madžari in njihovim kraljem Belo je opustošil pokrajine okrog Niša, Sredca (današnje Sofije) in reke Timoka. Ko je torej leta 1189 prišel cesar Friderik Barbarosa v Niš, sta ga pričakala Nemanja in Sracimir z darovi in živežem za vojsko.

smrt cesarja Friderika Barbarose, ki je 10. junija utonil v reki Salef blizu mesta Saleucije. Vojska se je zdaj znašla brez vodje. Arabski kronist piše: Če ne bi umrl cesar Friderik, bi kasneje zgodovina o Siriji in Egiptu pisala, da so tu nekdaj vladali muslimani. Cesarjev naslednik je zdaj postal sin Friderik. Vojska je začela razpadati. Mnogo križarjev se je vkrcalo na ladje, da se vrnejo v Evropo. Friderik je v jeseni dosegel trdnjavo Akon (današnja Akka v višini Tiberijskega jezera), kjer je umrl. Na tisoče križarjev je pobrala kuga. Vojvoda Bertold se je še med obleganjem Akona s svojimi oddelki proti koncu leta 1190 vkrcal na ladje in vrnil domov. V Neaplju je bil spet 17. junija 1191, kjer je podpisal v spremstvu cesarja neki dokument.

Podložni kmetje so v srednjem veku morali delati tlako, dajati desetino in odplačevati razne davščine v novcih in v blagu. Tlaka ali robota je bila različna. Kmetje so morali svojemu zemljiškemu gospodu obdelovati polje, to se pravi orati, sejati, pleti, žeti in mlatiti. Dalje so bili dolžni kositi travo in jo sušiti, seno pa spravljati v pristave. V gozdih so sekali les in ga spravljali do gospodarjevih dvoranic. Nekateri so delali tlako z vozovi. Imeli so s tem dvojno bremenitev, ker so sami izgubili mnogo časa, pa tudi vprege niso mogli porabljati za svoje potrebe pri domačem delu. Podložniki so morali popravljeni pota in mostove, ograje pri travnikih in vrtovih. Določeno je bilo, koliko dni v letu naj se ta ali oni pritegne k delu.

Dajati so morali od svojih kmetij urbarščino v novcih in v blagu, kot na primer žito, predivo, prašiče, kokoši, ovce, perje, sladje in vrece. Desetino so dajali duhovski gospodi že v najstarejših časih. Del desetinskih dohodkov je šel za cerkve in duhovščino. Približno tretjino je škof obdržal za svoje potrebe. Po samostanih so z desetinskimi dohodki podpirali romarje in reveže. Leta 1136 je oglejski patriarh Peregrin podelil samostanu v Zatični na Dolenjskem desetino od vseh posestev, ki so jih menihi že imeli, leta 1140 pa je podelil dva dela desetino po gornjegralski in braslovski fari samostanu v Gornjem gradu. Mnogo desetino so škofje podelili samostanom. Večkrat pa so jih tudi med seboj zamenjavali, prepovedali pa so, da bi jih odstopali posvetnim ljudem. Škofje so tudi včasih oddali desetine v fevd kakemu ministerialu. Desetino je bilo treba dajati od žitaric, govejv živine, drobnice, krme, olja, sira, medu itd. (Kos, Gradivo IV, str. XCVIII.) Več takih izrazov in primerov bomo srečali v naših nadaljnjih poglavjih.

letom 1123 in 1146 izdal Ceizolf iz rodu Spanheimov. V listini je med drugim podaril samostanu v St. Pavlu na Koroškem dvor in cerkev sv. Mihaela (na Vranskem) z dvema, zraven ležečima gosposčinama, dalje tri kmetije v Ločici in polovico kmetije v Slivni (pri Vačah) ter ob tem tudi občinsko pravico po vsem Slivenskem svetu razen Motnika z njegovimi novinami, pašami, ribištvom in lovom. (Kos, Gradivo IV, št. 77). Motnik je tu napisan pravilno kakor danes, in to davno prej kot Kamnik.

Na prelomu 12. in 13. stoletja so se v rimsko-nemški državi razbesneli boji za krono med Filipom iz rodu Stanfov in Otonom iz rodu Welfov. Večina južnonemških knezov se je odločila za Filipa, prav tako pa tudi oglejski patriarh in vsi velikaši, ki so gospodovali v slovenskih pokrajinah. Ostali so zvesti Filipu tudi po letu 1200, ko se je papež Inocenc III. zavzel za Otona Welfa in izobčil Filipa. Podpirali pa so tudi patriarha Peregrina III. v bojih z mestom Trevisom. Med njimi v prvi vrsti Bertold IV., vojvode Meranski, Babenberžan avstrijsko-štajerski vojvoda Leopold in koroški vojvoda Bernard Spanheimski. Ze cesar Friderik Barbarosa pa tudi njegovi nasledniki so vedno podpirali cerkvene kneze v bojih proti mestnim samoupravam. Mestna komunna Treviso je hotela razširiti svojo moč in vpliv na zahodnih mejah oglejskega patriarhata, kot zavezniki pa so ji pomagali goriški grofi. Kljub mirovnim pogajanjem leta 1202 se je patriarh moral še kar naprej bojevati s pogumnimi Trevisanci. Da bi patriarh še bolj pridobil zavezništvo vojvode Andechs - Meranskega Bertolda IV., mu je posodil 1000 breških mark, za kar mu je vojvoda zastavil oba gradova v Kamniku ter svojo lastnino in alode po Kranjskem in pri Vipavi. Tako imamo v zvezi s tem posojilom o Kamniku prvi zanesljivi dokument, ki ga navajajo vsi zgodovinarji. Do zdaj smo se morali zadovoljiti z naslovi „Bertold - grof Kamniški“ ali z imeni ministerialov grofa Kamniškega. Tu pa je listina, zadolžno pismo, ki postavi Kamnik na trdna tla zgodovine. In čemu je Bertold potreboval toliko denarja, ko pa smo skoro trdno uverjeni, da je imel že kovnico srebrnikov v Kamniku. Pohod na križarsko vojvo leta 1196 je gotovo izčrpal njegove blaginje, za kovanje deerja pa je bilo potrebno srebro, mnogo srebra. Tisoč breških mark je predstavljalo nad 200 kg čistega srebra. Na Koroškem so takrat odprli več rudnikov srebrne rude, ki naj bi dobavljale kovnicam v Brežeh, Kamniku in drugod potrebno srebro. Bertold se je torej lahko obzval, da bo v enem letu vrnil posojilo. Poglejmo torej to za nas tako znamenito zadolžno listino iz leta 1202, ki omenja oba kamniška gradova!

Dva kamniška gradova
1202, dne 6. februarja. Videm (Udine)
Oglejski patriarh Peregrin II. posodi Bertoldu, vojvodu Meranskemu, 1000 breških mark, s pogojem, da mu povrne polovico v dobi med naslednjimi binkoštni in binkoštni, ki bodo ob letu, drugo polovico pa v dobi enega leta pozneje. Zaradi večje varnosti plačila pa zastavi vojvoda Bertold oglejskemu patriarhu dva gradova v Kamniku („duo castella de Staine“) z vsemi posesti, hlapi in deklami, pravnicami in pritlikinami, razen ministerialom; tudi mu zastavi svojo lastnino in alode po Kranjskem in pri Vipavi ter mu priseže, da ni nobenemu zastavil ali prepustil imenovanih posestev ter da jih more zastaviti ali podariti le njemu. Vojvoda in njegova sinova Oton in Henrik izroče zastavljena posestva v roke posredovalcu Wariendu iz Vojnika, da jih pravočasno prepusti v popolno last oglejski cerkvi, ako bi se navedena vsota ne poravnala o pravem času, kar tudi Wariend obljubi storiti. Kar se tiče četrtega dela teh posestev, zaradi katerega teče dedinjska tožba med Bertoldom in njegovo sestro Nežo, obljubi vojvoda s svojimi sinovi, da hoče ravno toliko, kolikor pri tem pridobi, dati patriarhu in oglejski cerkvi v Slovenjem Gradu. Vojvoda in njegova sinova tudi obljubita, da ne bodo delali oglejski cerkvi nobenih zaprek, ako bi omenjena zastava zaradi pogodbe morala priti v njeno oblast ter da hočejo pustiti svoje ministeriale v tamošnjih krajih priseči, da ne bodo nasprotovali. Gerloch, grajski grof v Kamniku („dominus Gerlochus purgravius de Staine“), obljubi s prisego po ukazu vojvoda Bertolda in sinov, da hoče izročiti grad patriarhu in oglejski cerkvi, ako bo takrat še grajski grof; ako pa bo izmenjen, bo moral njegov namestnik ravno to s prisego obljubiti. Nadalje se vojvoda zaveže, da hoče tudi nenavzočine sinove pripraviti do tega, da se bodo ravnali po tej pogodbi. Na to vojvoda in sinova Oton in Henrik še obljubijo, da hočejo patriarhu pomagati v bojih proti Trevisancem („Contra Tarvisinens“). Med pričami so omenjeni Oton de Gurniz, Henrik de Aiginou in Wodolrice de Staine (Ulrik - kamniški župnik). Original tega dokumenta hranijo v kapiteljskem arhivu v Cedadu. (Kos, Gradivo V, št. 15).

(Prihodnjič dalje)

POSOJILO ZA KMETOVALCE

Hranilno kreditna služba pri Emoni je v mesecu aprilu 1972 razpisala natečaj za posojilo zasebnim kmetovalcem, in sicer:

za občino Domžale v višini 1.020.000 din
za občino Kamnik v višini 270.000 din

Posojila se dajejo za naslednje namene:

- nakup plemenske živine
- novogradnja, preureditev in oprema gospodarskih objektov
- ureditev in nakup kmetijskih zemljišč
- ureditev nasadov
- nakup kmetijskih strojev in naprav

Pogoji za najetje posojila so:

1. Posojilo lahko dobi kmet, ki je lastnik posestva in ki je član hranilno kreditne službe podjetja Emona. Pri hranilnici Emona mora imeti vlogo v višini najmanj 10 odstotkov od zneska kredita, za katerega prosi. To vlogo mora imeti naloženo v hranilnici Emona vsaj polovico dobe, za katero prosi posojilo.

2. Najemnik posojila - kmet mora biti povezan z obratom Kooperacija pri Emoni s kooperacijsko pogodbo.

3. Investicija, za katero želi kmet posojilo, se mora ujemati s programom razvoja zasebnega kmetijstva, ki velja za območje občin Domžale in Kamnik.

4. Najemnik posojila - kmet mora imeti predpisano gradbeno dovoljenje za gospodarske objekte, ki jih namerava zgraditi ali preurediti.

5. Namesto dveh porokov mora najemnik posojila plačati zavarovalnici Sava zavarovalno premijo, ki je odvisna od višine odobrenega kredita (od 0,75 % do 2 %).

Ta premija se plača pri podpisu pogodbe. Za posojilo v višini 30.000 din in več pa mora imeti najemnik posojila še enega kreditno sposobnega poroka, ki je v rednem delovnem razmerju.

6. Ob podpisu pogodbe mora najemnik posojila podpisati memo.

7. Predložiti mora potrdilo o vinkulaciji do višine najetega posojila v korist hranilno kreditne službe Emona.

8. Predložiti mora potrdilo o plačanih davkih za poslednje obdobje.

9. Kredit se daje s 3-odstotno obrestno mero.

Do sedaj se je prijavilo v občini Domžale več kot 30 interesentov, ki bi želeli imeti posojilo v skupnem znesku nad 1.300.000 din, in v občini Kamnik več kot 20 interesentov z zneskom nad 800.000 din.

Hranilno kreditna služba Emona je sredstva zbrala iz naslednjih virov:

	din
- sklad za pospeševanje kmetijstva občine Domžale	290.000
- Gozdni obrat Domžale	120.000
- Ljubljanska banka, podružnica Domžale	410.000
- Gozdni obrat Kamnik	40.000
- Sklad za pospeševanje kmetijstva občine Kamnik	30.000
- Hranilno kreditna služba Emona	400.000

Takoj po razpisnem roku, to je 20. 5. 1972, bo kreditni odbor odobral kredite. Pospeševalna služba pri obratu Kooperacija mora kreditnemu odboru za vsakega prosilca posojila predložiti krajši elaborat o kreditni sposobnosti kmetovalca.

Ker je denarja zaenkrat manj, kot je prosilcev, bodo morali nekateri prosilci počakati na naslednji razpis, ki bo v drugi polovici leta '72.

J. H.

Jubilejna pot Kurirčkove torbe

KURIRČKI KAMNISKIH OSNOVNIH ŠOL OB PREDAJI TORBE PRED SPOMENIKOM REVOLUCIJE

Letos že deseto leto nosijo naši pionirji kurirčkovo pošto po poteh kurirjev - borcev NOB in v tej torbi pozdrave in čestitke tovarišu Titu za njegov rojstni dan.

Naši mladi pionirji s kurirčkovo pošto na svoj način podoživljajo naš boj in spoznavajo, da je to naši mladi generaciji moralna spodbuda za nadaljnje napore v razvijanju naše socialistične družbe.

Letos so 5. maja pionirji osnovne šole Gozd prevzeli na Črnicu pri spomeniku NOB kurirčkovo torbo od pionirjev šol mozirske občine. Tudi letos so pri predaji pripravili pionirji iz Nove Štife kulturni program s sodelovanjem pionirjev iz osnovne šole Stranje. Tega mitinga so se številno udeležili predstavniki družbeno-političnih organizacij naše občine ter člani ZZB NOB. Tovariš Hribar Franc-Lovro je navzoče pozdravil in naglasil pomen kurirčkove pošte ter kurirjem zaželel srečno pot, da bo tako tovariš Tito prejel čestitke vseh pionirjev naše domovine.

Nato je torba nadaljevala pot od javke do javke, od odreda do odreda v naši občini. Od pionirjev z Gozda so jo prevzeli pred spomeniki NOB ali na drugih krajih, ki nas spominjajo na dogodke iz NOB, pionirji iz osnovne šole Stranje, Mekinje, Nevlje, ZIM Kamnik, Duplice, Toma Brejca ter Frana Albrehta. Povsod so prirejali kulturne programe, ki so jih poslušali tudi člani ZZB NOB, jih pozdravili ter pripovedovali doživlja iz narodnoosvobodilnega boja in jim zaželeli srečno pot. Večja prireditev je bila tudi pri predaji torbe pred spomenikom revolucije. Tudi tu so se pridružili pionirjem člani ZZB NOV. Spregovorila pa sta predsednik občinskega odbora ZZB NOV Stane Aupič in predsednik komisije za razvijanje tradicij NOB Franc Hribar-Lovro.

Dne 11. maja pa so pionirji osnovne šole Frana Albrehta po mitingu s svojega osvobodjenega ozemlja odnesli torbo proti Domžalam ter jo na Homcu predali domačim pionirjem. Tudi tega mitinga so se udeležili predstavniki naše občine in ZZB NOB.

Kurirčkovi torbi želimo še nadalje srečno pot in kličemo: „Za domovino s Titom naprej!“

B. M.

● IZ KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠMARTNO

NOV VODOVOD V GRADIŠČU IN POT NA GORO

Iz vasi Šmartno na severno stran je bila pred nekaj leti zgrajena nova cesta do vasi Gradišče. Vas, ki je oddaljena od Šmartna približno dva kilometra, leži precej visoko na hribu. Ime Gradišče izvira še iz časov, ko so se sem zatekali ljudje pred turškimi napadi. Vas Gradišče se omenja že leta 1297.

V letošnjem letu so vaščani zgradili nov vodovod. Izkopati je bilo treba nad 2.000 m dolg in nad 1 m globok jarek za vodovodne cevi. Izkopali so tudi jamo za zbiralnik za približno 60.000 l vode, kar je zahtevalo mnogo truda, ker je svet po večini kamnit. Krajevna skupnost Šmartno je sicer prispevala denarna sredstva za vodovodni material, vendar so vaščani poleg dela prispevali tudi v denarju. Vodstvu gradnje kakor tudi vaščanom gre vse priznanje, ker so složno in požrtvovalno v razmeroma kratkem času opravili tako ogromno delo. Otvoritev tega vodovoda bo na krajevni praznik 8. julija, to je na obletnico, ko je okupator žive sežgal vse moške iz vasi.

Takoj za Gradiščem se dviga strm hrib, imenovan Gora. Na tej gori so imeli celjski grofje za časa turških vpadov trdnjavo, kjer so imeli spravljene svoje dragocenosti, saj pravi ustno izročilo, da so ob neki priliki na sedmih mulah prinesli dragocenosti na Goro, kjer je baje še sedaj ta zaklad zakopan.

Sedaj stoji na Gori cerkva sv. Miklavža, ki je v zgodovini omenjena že leta 1526. Okoli cerkvice še stoji razpadajoče obzidje in tudi od starega stolpa je še nekaj sledov (žeteli bi bilo, da bi se za to pozanimal zavod za spomeniško varstvo).

Poleg sedanje mežnarije je z drevjem zaraščena ravnica, kjer so bili

baje hlevi za mušle in jahalne konje. Do letošnjega leta skoraj ni bilo varne poti na Goro. Lani in letos pa so prebivalci okolišnih vasi, ki imajo v pasu od Raven do Gore svoje gozdne parcele, z Lovrencem Korošcem na čelu uredili 1 in pol km ceste, to je, od tako imenovanega Klemenovega mlina do Gore, po kateri se je

moč z avtom pripeljati prav do cerkvice. Nekaj del so opravili že lansko leto, letos pa so začeli z deli že 13. januarja, končali pa so zemeljska dela 31. marca. V gotovini so plačali strojna dela v znesku 3.080.000 starih dinarjev. K tej vsoti je prispevalo GG obrat Kamnik 115.000 dinarjev. Poleg tega, da so

morali ostalih 2.930.000 dinarjev plačati okoličani sami, so naredili 937 prostovoljnih delovnih ur.

S tem je odprta pot do prejšnjih razglednih turističnih točk. Ta pot bo slovesno odprta v nedeljo, 11. junija.

F. I.

TABORNIŠKI 1. MAJ

Kot vsako leto smo tudi letos organizirali prvomajsko taborjenje. Udeležilo se ga je 15 tabornikov. Na taboru smo organizirali dvojice orientacijskih tekmovalcev, dva taborna ognja; glavni je bil v počastitev praznika dela. Pripravili smo tudi več pohodov, kot so izlet k slapu Orglice, Predaslu, naravnemu mostu, Rokovnjaškim jamam in še več manjših izletov. Kot na vsakem taboru smo tudi na tem imeli gozdno šolo, ki traja eno do dve uri, ob tem pa lahko taborniki dobijo točke za prvo ali drugo zvezdo oziroma za prvi ali drugi izpit. En izpit obsega 12 točk.

Hrana je bila v glavnem taborniška: makaroni, golaž, palačinke, pečen krompir, meso na žaru ter kot specialiteta polži, za katere smo se malo manj kot sprli, ker jih je bilo komaj 131. Te polže je pripravil načelnik, ker je specialist za polže.

Kljub temu da je trajalo prvomajsko taborjenje pet dni, se je, žal, kar prehitro izteklo.

S prirodo k novemu človeku!

ZVONKO BOHTE

PRIJETNO JE BILO NA TABORJENJU V KAMNISKI BISTRICI

Pošta v Šmartnem bo poslovala še naprej

V zadnjem času je bilo v krajevnih skupnostih Šmartno, Pšajnovice in Srednja vas precej razprav v zvezi s predlogom pošte, da preseli poštni urad iz Šmartna na Laze. Tako odločitev je narekovala potreba, da se zagotovi telefonsko omrežje tudi za vasi, ki se vežejo na Laze, in neprimerni prostori za avtomatsko telefonsko centralo v nedograjenem združenem domu.

Družbeno-politične organizacije krajevnih skupnosti Šmartno, Pšajnovica in Srednja vas so zahtevale, da o tem vprašanju na prvi seji razpravlja občinska skupščina. Predstavniki Šmartna so se obrnili s pritožbo tudi na izvršni svet. Posebna komisija si je ogledala dosedanje prostore pošte v Šmartnem. Ugotovila je, da ti prostori v združenem domu, kakor tudi prostor v sedanji šoli nikakor ne ustrezajo, zlasti ker bo Tuhinjska dolina končno dobila tudi avtomatsko telefonsko centralo namesto dosedanje ročne. Občinska skupščina je po obsežni razpravi sklenila, da se za potrebe pošte v Tuhinjski dolini dodelita prostora v združenem domu v Lazah v Tuhinju, kjer je sedaj krajevni urad. Pisarna krajevnega urada pa se bo preselila v prostore bivše zdravstvene postaje v Lazah.

Poslovanje pošte v Šmartnem pa bo prirejeno tako, da bo poslovala v dosedanjih obliki od dve do štiri ure dnevno. Seveda bo treba v ta namen preurediti eno učilnico v dosedanjih osnovni šoli v Šmartnem. Občani Šmartnega in okolice torej ne bodo prizadeti.

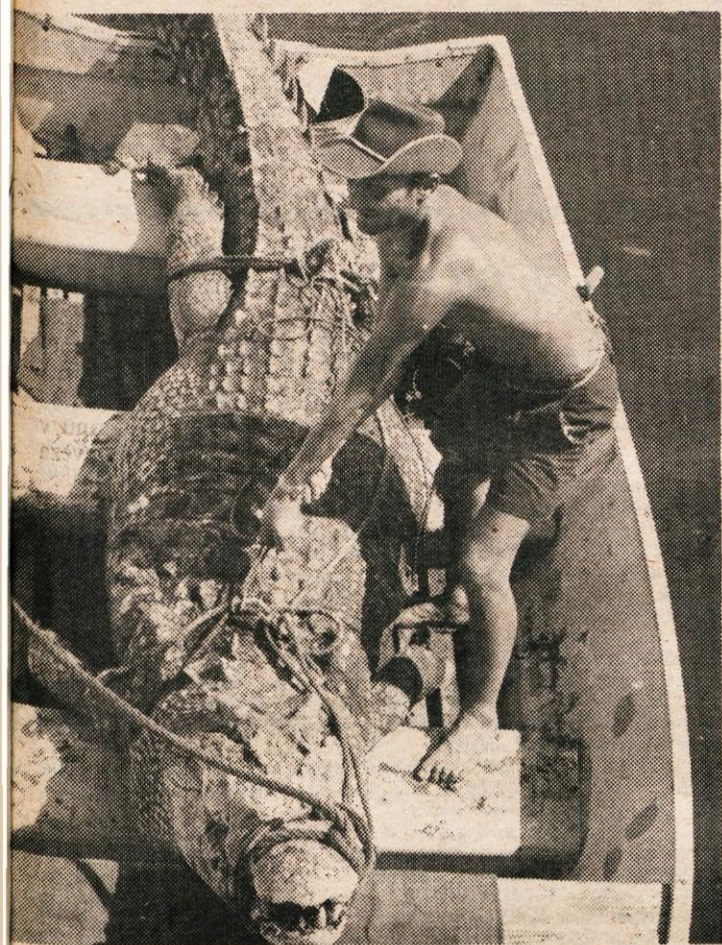
S.

Tabor čebelarjev v Komendi

Z veliko vnemo se slovenski čebelarji pripravljajo na osrednjo prireditev, ki bo 2. julija v Komendi kot tabor čebelarjev. S to prireditvijo bodo prebivalci kamniške občine začeli letošnji občinski praznik. Priprave so krenile že v zaključno fazo. Vsi odbori so delavni, da bo prireditev čimbolj uspela. Ureditev kulturne hiše Petra Pavla Glavarja, na kateri bodo vzdali spominsko ploščo, zahteva največ pozornosti. O Mateju Enrljanju, ki je domnevni pisec rokopa „Praktično čebelarstvo“, nismo mogli zvedeti nič novega. Rokopis tega odličnega dela o čebelah so našli v arhivu gradu Krumperk pri Domžalah. V prihodnji številki Občana bomo spregovorili tudi o Petru Pavlu Glavarju, saj bo tabor v Komendi organiziran prav v počastitev njegovega spomina.

I. Z.

MED KROKODILI NA NOVI GVINEJI

NAŠ SVETOVNI POPOTNIK RUDI Z ŽIVIM KROKODILOM, ZA POSKARJA SO GA POIMENOVALI, NA REKI STRIKLAND LETA 1968

Pred kratkim se je po 23 letih bivanja na avstralski celini vrnil domov naš občan, 43-letni Rudi Marin iz Suhadol pri Mostah. Vsebinska njegova prtljaja, nekaj velikih kovčkov in zabojev je bila kaj nenavadna. S seboj ni prinesel najlonk, kavbojk in žvečilnega gumija, pač pa ustrojene krokodilje kože, mlade krokodile v formalinu, avstralske kuščarje, v drugem kovčku je bilo spet polno nekega čudnega kamenja z zelenimi žilami, iz katerega se pridobiva žlahtni opal, iz tretjega zaboja so se vsule puščice, loki in maske ter bojni ščiti papuanških plemen, bumerangi in drugo. Vsekakor nenavadna zbirka, ki je pritegnila mnogo „firbcev“. Občudovanje je še poraslo, ko je Rudi povedal, da tega ni kupil na neki stojnici, pač pa je krokodila s svojimi rokami ulovil in kamenje sam nakopal, orožje nabral pri plemenih na Novi Gvineji, v teh dolgih dveh desetletjih...

Rudi Marin je v Avstraliji opravil kaj nenavadno delo – bil je lovec na krokodile.

Ko smo ga pred dnevi obiskali na njegovem domu v Suhadolah, nam je rad pokazal svojo nenavadno zbirko, med njimi

tudi številne fotografije in diapozitive z nenavadnega lova. Za naše bralce je bil pripravljen povedati nekaj najbolj zanimivih doživljajev.

V Avstralijo sem odšel že leta 1949. Vleklo me je po svetu. Nisem zdržal doma. Bil sem šofer taksija, mehanik, kopal sem uransko rudo, iskal drago kamenje, največ pa sem se ukvarjal z lovom na krokodile.

Najprej sem delal za nekega Toma Hollanda, lastnika plantaže gumijevca na Novi Gvineji. Imel je tudi ladje. Dogovorila sva se, da si dobiček od krokodilov deliva na pol. Zanj sem lovil dve leti. Nato sem se spet vrnil v Avstralijo in vozil taksi. Leta 1960 me je lovska strast spet gnala na Novo Gvinejo, kjer sem v Nord Darwinu srečal mladega Angleža Georga Craiga. Prišel je z nekim starim čolnom. Tudi on je želel loviti krokodile. Dogovorila sva se za skupno delo. Od ulova sem dobil 65 odstotkov ter hrano in stanovanje. Največ smo lovili na Fly River ali po naše na Leteči reki in na njenem pritoku Strikland.

— Ali je to nevarno delo, nam je zanimalo.

Če se paziš, ni nevarno. Kot vidite, sem ostal cel, čeprav mi je bilo nekajkrat pošteno vroče, ko sem se spoprijel z živim krokodilom.

Lovili smo vedno ponoči. Z močnimi reflektorji. V čolnu sta bila poleg mene še dva črnca, ki sta skrbeli za metanje harpune. Jaz sem pa streljal.

Nekoč nisem dobro pomeiril in nisem dobro zašel krokodila. Ta je pobesnel in nam razbil lesen čoln. Ostala mi je samo vojaška puška in štirje naboji. Vse drugo je šlo po vodi. Plovili smo več kot 200 metrov, da smo dosegli obalo. S

strelji v zrak sem plašil krokodile, tako smo se uspeli rešiti. Zjutraj nas je pobrala neka ladja...

Nekoč sem na obali tekel za nekim krokodilom. V trsju je bila skrita jama, da je krokodil padel vanjo. Tudi meni je spordrsnilo in znašla sva se v blatu do pasu, iz oči v oči s krokodilom v 2 m globoki jami. S puško nisem mogel streljati, rešila me je pištola, s katero sem le ukrotil 9 čevljev dolgo zver in...

Takih in podobnih dogodkov v boju za krokodiljo kožo je Rudi Marin doživel še več. Pa morda še prihodnjic kaj!

Nove cene mleka spodbudile kmeta

Republiški izvršni svet je sklenil s 15. aprilom letos povečati odkupno ceno mleka, ki naj bi v prihodnje znašala 55 starih dinarjev za tolično enoto. Torej znaša cena mleka okrog 200 starih dinarjev za liter, če računamo na liter poprečno 3,6 odstotka tolične.

Nova cena je spodbudila kmete, da v večjem obsegu oddajajo mleko v zbiralnice ljubljanskih mlekar. Zlasti se je povečalo število občanov, ki oddajajo mleko v zbiralnici v Podgorju. Posamezniki ga oddajo tudi do 40 litrov dnevno. V to zbiralnico nosi prek 30 kmetov, tudi iz sosednjih vasi. Mesečno zbere ta zbiralnica že prek 8.000 litrov mleka.

PESTER PROGRAM MESECA MLADOSTI

V okviru praznovanj dneva mladosti in obletnice rojstnega dne maršala Tita je občinska konferenca Zveze mladine Kamnik pripravila obsežen in zanimiv program. Vanj je skušala zajeti čimvečje število mladih in vseh delovnih področjih njihovega življenja in dela.

Tako je tu treba v prvi vrsti omeniti razpis tekmovanja mladinskih odrov, v katerem mladi iz mladinskih aktivov, ki imajo v svojem programu zajeto tudi gledališko ali kulturno dejavnost, simbolično tekmujejo med seboj z igrami, literarnimi večeri in drugimi oblikami literarne gledališke dejavnosti.

Na večer pred rojstnim dnevom tovariša Tita bo v Mekinjah spet zagorel tabomiški kres, to bo vsakoletna akcija kamniških taborov ob dnevu mladosti, skozi ves mesec pa se vrstijo športna tekmovanja mladincev iz šolskih, tovariških in terenskih mladinskih aktivov. To je že tradicionalno tekmovanje za prehodni pokal občinske konference Zveze mladine Kamnik, ki vsako leto vključuje več mladih. Z željo, da bi v resnici zagotovili čimveč mladih na igriščih, so se organizatorji odločili, da letos privabijo tudi dekleta, v tekmovanje pa se je v svoje ekipe vključilo tudi predsedstvo občinske konference kamniške mladine. Mladi tekmujejo v sedmih športnih panogah in sicer v nogometu, rokometu, košarki, streljanju, namiznem tenisu, šahu in teku. Ob koncu tekmovanja pa bodo organizatorji tekmovanja podelili pokal in nagrade najboljšim športnim aktivom v občini.

-ts

Kamniška kronika

APRIL 1972

ROJSTVA:

Silva KROPAR, roj. 10. marca 1972, vpisana v RMK Suhadole.

POROKE:

Janez BIZJAK, star 26 let, elektroinstalater, Markovo št. 6, in Ivanka FRONTINI, stara 23 let, natakarica, Potok št. 1 – Stanislav CIPERLE, star 23 let, avtoprevoznik iz Lahovč 49 in Ivanka BREMSAK, stara 20 let, delavka iz Gore št. 27 a – Janez GJURIN, star 22 let, orodjar iz Kamnika in Stanislava ROŽANEC, star 21 let, tekst. vezalka iz Mekinj – Janko JUHANT, star 23 let, strojni ključavničar iz Gmajnice in Anica JONTEZ, stara 19 let, delavka iz Kamnika – Franc KONCILJA, star 25 let, mizar iz Zg. Tuhinja št. 18 in Marija PODBREGAR, stara 21 let, delavka iz Podbrega št. 2 – Anton KOROŠEC, star 38 let, delavec z Duplice in Julijana HRIBAR, stara 42 let, km. delavka z Okroga – Alojzij NAGLIČ, star 22 let, avtomehanik iz Lahovč št. 44 in Vida URANIC, stara 20 let, torbarka iz Zg. pri Komendi št. 3 – Anton NASTRAN, star 28 let, kmet iz Češnjek in Pavla HUMAR, stara 28 let, km. delavka iz Vodice – Stanislav PIRC, star 21 let, študent iz Kamnika in Irena ŠOSTARIČ, stara 20 let, uslužbenka iz Trzina – Gregor PIRC, star 29 let, delavec iz Tunjske Mlake 30 in Ana LAP, stara 31 let, kmečka delavka iz Nasovč, št. 11 – Ivan PREZELJ, star 25 let, pleskar s Kregarjevega in Bernarda MALETIČ, stara 20 let, frizerka s Križa – Pavel SLAPNIK, star 23 let, avtomehanik, z Bele, št. 28 in Marija NOVAK, stara 21 let, šivilja, z Bele št. 24 – Vladimir SLAPŠAK, star 19 let, tkalski pomočnik iz Kamnika in Zofija MEŽNARŠIČ, stara 18 let, delavka iz Kamnika – Stanislav STAROVASNIK, star 25 let, delavec iz Podstudena in Mihaela-DOMINKO, stara 20 let, delavka iz Sinkovega turna – Jernej SUŠTAR, star 38 let in Branka PREMELC, stara 21 let iz Kamnika.

SMRTI:

Jožef BIZJAK, star 68 let, upokojenec, Markovo št. 6 – Janez HRIBAR, star 64 let, kmet, Sela št. 11 – Marija KIRN, stara 80 let, kmetica iz Nevelj – Peter SLAPAR, star 36 let, delavec z Markovega – Alojz VIDMAR, star 63 let, kmet s Hriba.

RADO VIRIANT

BAJTARSKI SMUK: po rožah in kravjakih

Leto je bilo nakrog. In ponovno smo se odpravili med bajtarje, ljudi, polne veselja, na Veliko planino. Prvi maj namreč ni samo delavski praznik, temveč je tudi njihov praznik, to je dan njihovega bajtarskega turnega smuka.

Vse lepo in prav. Toda letos s snežnimi razmerami ni bilo vse v najlepšem redu, saj so bile na velikoplaninskih pobočjih le sem in tja še snežne kpe. Pa nič zato. Te snežne kpe so počakale prav na njihov smuk, vsaj tako so nam bajtarji ob našem prihodu zatrjevali. Volja do tekmovanja je bila namreč premočna, da bi odstopili od tradicije, kaj šele, da pravo spomladansko konce, ki je vsake toliko časa pokukalo iz za oblakov, sredi dopoldneva ne bi privabilo iz majhnih bajtarskih kolib vseh občasnih prebivalcev tega pobočja, ki so seveda preživljali prvomajske praznike na svoj, zanje tradicionalen način.

VSÍ NA START...

No, prav vsi niso prišli. Tudi policaj ne, kljub temu da bi moral poskrbeti za red in disciplino na tekmovalni progi in na pobočjih, saj prav za praznike ni manjkalo občasnih in stalnih obiskovalcev. Prejšnji večer so menda točili preveč tekočega... Bajtarska in velikoplaninska zastava pa sta kljub temu riseli na županovi bajti. Tajnik jo je nekaj časa pred tekmovanjem prevzel v oskrbo in jo varno prinesel na samo startno mesto. Tu se je šele začelo pravo vzdušje, saj gospod zdravnik, ki je tekmovalce cepil proti kozam, ni bil preveč utrujen, in je izvrstno opravil svojo nalogo. Seveda pa je tudi servisna služba delovala kar v redu. Nemudoma je bilo namreč treba vsaj favoritom popraviti in pritrditi smuči, pregledati mažo, če se je dobro prišla, sem in tja pa je bilo treba kakšno dilco tudi malo otesati, da je kasneje lažje drsela, tudi po bregu navgor.

Ksenija, prikupno dekletce, lanska zmagovalka, je prva pojedla zemljo na startu (malo jo je tudi izpljuvala) in se prva pognala s starta. Tudi drugi so se basali s suhimi razpočnicami in se zapodili za njo, kot bi jih psi preganjali. Morda pa jih je privabljal tudi Ksenija in jih spodbujala njihova zagrizenost, da letos Ksenija ne sme in ne sme biti prva.

Vodja tekmovanja je tokrat določil, da bo prva kontrolna točka pri županovi bajti. Zato sta se morali podvzati tudi županja in tajnikova soproga, ki sta pripravili kar se da vroč čaj. Tekmovalci so ga sicer pohvalili... kaj pa je bilo v njem, tega pa niso niti utegnili ugotoviti, saj ga je bila sama vročina. Vsak, bilo jih je skomaj dvajset, je hitel svojemu cilju in nagradi naproti.

„Hopla!!! Tu pri nas pa imamo pekoče ferone. Tudi te morate jesti,“ so jim zatrjevali na drugi kontrolni postaji. „Sicer vam ne damo kontrolnega lista.“ Premagali so tudi te težave. Toda Kseniji ni šlo. Prišla je na cilj šele četrta, in kljub temu prva, vsaj med predstavnicami nežnega spola. Najstarejši tekmovalac – Srček je bil hitrejši in je zmagal s kar precejšnjo prednostjo. In to kljub temu da je na kontrolni postaji pred ciljem s težavo odživil Na planinah in nato odbrzel proti cilju. S tem si je seveda priboril prehodno nagrado – leseno coklo na govejem rogu.

Številnim tekmovalcem, ki so oddajali svoje moči malo po travi, malo po še zadnjih zaplatah snega, malo po telohu in kravjakih, so pošle moči. Zato pa sta bila tu g. dohtar in njegov pomočnik, ki sta s svojo vrvo oživila vsakogar, ki ga je dajala sapa ali pa je pustil kondicijo na velikoplaninskih pobočjih. Lastnoročno sta ga privezala z vrvo in ga vsem težavam navkljub privlekla skozi ciljno ravnino.

Jož, skoraj pa bi pozabil omeniti letošnjega predtekmovalca, s črno piko na startni številki in kitaro in „halfom“ v žepu – Stegna. Bil je namreč neumoren, zato ne kaže, da bi nanj pozabili. Med potjo se ni dolgočasil,

obenem ko je zabaval tudi vse mimoidoče, tekmovalce in obiskovalce. Kitaro mu je vlekla kar dobro, half v žepu pa prav tako. Kako potem ne boš zadnji. To pa mu je konec koncev tudi uspelo. Lepo poslikana nočna posoda vendar ni kar tako. O tem, ali jo je zaslužil, saj je nastopil kot predtekmovalac, nam uradna žirija še ni sporočila.

Naj bo tako ali drugače, veselja za prvi maj na Veliki planini ni manjkalo, smeha tudi ne, pa tudi prijetnih medklincev zvečer v Domžalskem domu, ko so volili MISS dilca 72.

TONE SMOLNIKAR

STEGNA JE NA BAJTARSKEM SMUKU POSKRBEL ZA DOBRO RAZPOLOŽENJE

Usposabljanje telesnoprizadete mladine za poklice

Sola s praktičnim poukom pri Zavodu za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku usposablja mlade za naslednje poklice: krojač moških oblik, šivilja ženskih oblik, parkovni vrtnar in cvetličar, urar, elektromehanik in radiotelevizijski mehanik.

deti otroci, ki so končali osemletko. Poklicno šolanje traja 3 leta. Učenci imajo poleg praktičnega pouka v delavnicah tudi splošne in strokovno teoretične predmete, ki jih zahteva predmetnik za določene poklice. Učenci, ki nimajo popolne osnovne šole, pa se usmerijo v priučevanje v vrtnarski, krojaški ali šiviljski stroki. Večina mladih živi v internatu za-

voda, ker imajo v zavodu ustrezeno zdravstveno nego in oskrbo.

V preteklem šolskem letu 1970/71 je končalo poklicno šolanje 22 učencev v vseh strokah. Večina od njih se je že vključila v delo po gospodarskih organizacijah širino po Sloveniji in tudi v drugih republikah.

Se pred zaključkom šolskega leta so imeli učenci zaključnega letnika sedemdnevni izlet v Avstrijo, Švico in Italijo. Denar za izlet so si prislužili sami z izvenšolskim delom. Na izletu so si nabrali novih moči, da so potem lahko uspešno zaključili šolanje.

Za šolo se vpišejo telesno prizadete

Mladi šahisti z osnovne šole Komenda-Moste med najboljšimi

Tudi letos poteka pionirsko šahovsko tekmovanje v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger.

Na naših šolah so številni pionirji pridno vadili v šahovskih krožkih in se tako pripravljali na občinsko prvenstvo.

Že v marcu so se pionirji pomerili po šolah v medrazrednem tekmovanju. Tako so bile izločene posamezne ekipe za občinsko šahovsko tekmovanje, ki je bilo 7. aprila 1972 v dvorani nad kavarno Veronika. Zbrale so se ekipe mlajših pionirjev in pionirk ter starejših pionirjev in pionirk. Te ekipe so se spoprijele med-seboj. Bilo pa jih je toliko, da ni bilo dovolj šahovnic, saj so sodelovali z vsemi štirimi ekipami odredi osnovnih šol Tomo Brejc, Komenda-Moste, ZIM Kamnik, s tremi skupinami odredi osnovne šole Frana Albrehta in Stranji, z dvema skupinama pa podružnični šoli Gozd in Duplica.

Tako se je zbralo kar prek 100 šahistov. Bilo je res napeto, da so vse skupine lahko zvrstile še do popoldanskega pouka. Tako je bilo malo časa, da so pionirji kar brez daljšega odmora na hitro pomalicali, kar jim je pripravila Občinska zveza prijateljev mladine, ki vsako leto organizira ta tek-

MLADI ŠAHISTI NA TEKMOVANJU

movanja. Občinski prvaki so se nato pomerili še na področnem tekmovanju v Ljubljani.

Prav zaradi tako velikega zanimanja za šah se je komisija odločila, da bo drugo leto pripravila občinsko šahovsko tekmovanje v dveh skupinah, najprej za mlajše pionirje, nato pa za starejše. Se tako bo treba pripraviti kar precej šahovnic. Rezultati tega tekmovanja so:

MLAJŠI PIONIRJI: 1. osn. šola Fran Albreht 17 točk, osn. šola Komenda-Moste 16 1/2 točke, 3. osn. šola Duplica 14, 4. osn. šola ZIM Kamnik 12 1/2, 5. osn. šola Gozd 9 1/2, 6. osn. šola Tomo Brejc 9, 7. osn. šola Stranje 5 1/2 točke.

MEDDRUŽINSKO EKIPNO STRELSKO TEKMOVANJE

Z zračno puško v počastitev dneva ustanovitve OF in za prehodni pokal SD USNJAR Kamnik, ki je tudi pobudnik tega tekmovanja, se je pomerilo 5 petčlanskih ekip.

Tekmovanje je bilo dne 22. 4. 1972 v sindikalni dvorani tovarne Titan, ki je edini primerni prostor za izvedbo strelskih tekmovanj.

Končni izid tekmovanja:

1. SD Podjetje Kamnik I. (B. Dermanović, J. Rihtar, B. Matičič, M. Drolc, P. Kuret) s 1228 krogi, 2. SD Stol Duplica I. (M. Bajde, P. Bertonec, V. Hriberšek, F. Kerec, M. Marn) s 1194 krogi, 3. SD Stol Duplica II. (M. Baloh, V. Hrovat, T. Rajgelj, J. Prosen, J. Bajde) s 1129 krogi, 4. SD Podjetje Kamnik s 1096 krogi, 5. SD Podjetje Kamnik II. 890 krogov.

Zunaj konkurence je nastopila tričlanska ženska ekipa SD Stol Kamnik in zbrala 485 krogov (M. Horvat, J. Kovačič in D. Pušnik).

Zmagovalna ekipa je prejela za leto 1972 prehodni pokal in diplomu.

Diplomu sta prejeli tudi za doseženo II. in III. mesto ekipi SD Stol Duplica.

Najboljši strelca dneva je bil Božo Dermanović, SD Podjetje Kamnik, z 259 krogi od 300 možnih, drugi je bil Ivan Rihtar, SD Podjetje Kamnik, z 258 krogi, tretji Marjan Bajde, SD Stol, z 255 krogi, četrti Ivan Peršin, SD Podjetje Kamnik, z 249 krogi, peti Peter Bertonec, SD Stol, z 244 krogi.

Ze sami rezultati zgovorno govorijo, da strelci nimajo primerne prostora za vadbo, brez njih pa dobrih rezultatov ni.

Kaže pa še poudariti že sprejeti sklep, da bi na novo uvedli prvenstvo z zračno puško, imenovano „anšič“, na katerem bi tekmovali vse do evropskega prvenstva.

F. K.

ŠTUPARJEV MEMORIAL

Alpinistični odsek pri planinskem društvu Kamnik je skupno z GRS Kamnik priredil v nedeljo, 16. 4. 1972, na Kamniškem sedlu 9. tradicionalno tekmovanje v veslesalomu za člane alpinističnih in planinskih društev Slovenije. Nastopilo je skupno 107 tekmovalcev in tekmovalk iz 23 planinskih društev. Proga v dolžini 1800 metrov z višinsko razliko 410 metrov je tudi letos trasiral Janez Škorjanc. Proga je imela 53 vrtec, start pa je bil tokrat pomaknjen od kočje proti Planjavi. Pogoji so bili zaradi novega snega, močnega vetra, sneženja in megle dokaj težki.

Tekmovanje je veljalo skupno s Kramarjevim smukom pod Storžičem in VTK memorialom v Tamarju, ki bo še maja letos, za alpinistično prvenstvo Slovenije. Naj omenimo, da si je prvo mesto lanskoletnega prvenstva priboril Kamničan Ivan Grilje, ki je zbral največje število točk, na odličnem petem mestu pa je bil Anton Trobešek, član GRS Kamnik.

Rezultati tekmovanja:

Alpinisti: 1. Janez Grom (AAO Vrhnika) 1,58,7, 2. Tomaž Jamnik (AO Kranj) 1,58,8, 3. Brane Jaklič (AO Kranj) 2,11,3, 4. Janez Brojan (AO Mojstrana) 2,12,5.

Planinci: 1. Franc Kotnik (PD Mojstrana) 2,00,2, 2. Franc Zamik (PD Kamnik) 2,07,0, 3. Peter Sitar (PD Kamnik) 2,09,0.

Alpinistke: 1. Eti Kurnik (AO Tržič) 1,02,5, 2. Blanka Matičič (AO TAM Maribor) 1,14,6, 3. Marjana Svetina (AO Jesenice) 1,48,4.

Planinke: 1. Olga Vilman (PD Javornik, Koroška Bela) 1,05,4, 2. Fanika Trobešek (PD Kamnik) 2,06,6, 3. Frenka Škarja (PD Mengeš) 2,49,3.

Ekipa: 1. Medvode 7,19,1, 2. Kamnik 7,26,2, 3. Kranj 8,00,5.

Ekipa PD: 1. Kamnik 6,39,9, 2. Mojstrana 6,46,1, 3. Javornik Koroška Bela 8,19,8.

Ostali kamniški tekmovalci pa so uvrstili takole:

Alpinisti: 6. Engelbert Ribič, 8. Tone Trobešek, 15. Jane Volkar,

16. France Bauman, 20. Marjan Šnabl, 25. Janez Janežič, 27. Metod Humar.

Planinci: 7. Aco Sitar, 9. Marijan Stele, 13. Milan Sedušak, 14. Franc Vektorac.

Alpinistke: 4. Marička Škrlep, 6. Jelka Drobne.

Planinke: 4. Olga Čož.

Proga za alpinistke in planinke je bila nekoliko krajša.

PA SE TO IN ONO S ŠTUPARJEVEGA MEMORIALA

Koča na Kamniškem sedlu je bila le zaslon oskrbovana že od petka dalje, vendar te „zasilne oskrbe“ ni bilo čutiti, saj je bila postrežba hitra in solidna: zahvala gre dolgoletnemu kamniškemu alpinistu Milanu Kemperleju, ki je posle oskrbnika vzorno opravil.

Vestni organizatorji niso pozabili tudi na varnost tistih, ki so na Kamniško sedlo prihajali v poznih nočnih urah. Le-te so s svetlečimi raketami opozarjali, kje je njihov cilj v megleni noči.

GRS postaja Kamnik, ki je bila s psom v stalni pripravljenosti, letos ni imela resnejšega dela razen pri lažji poškodbi Lojzeta Jermana, ki je pred tekmovanjem nesrečno zdrsnil s smučmi prek skalnatega robu in dobil lažje odrgnine po nogi in glavi, vendar je sam odšel v dolino.

Svojevrsna zanimivost so bile kontrole ob progi, ki so si iz snežnih kep zgradile pravcate miniaturne eskimske igluje, da so se tako zavarovali pred snežnim viharjem, ki je spremljal tekmovanje. Za red na progi in potrebne informacije so letos poleg UKV zvez uporabili tudi megafon, katerega glas je močno odmeval med stenami Brane in Planjave.

Letos je začela tudi razpadajoča zaslon koča pri Pastirih, v kateri si je Stritof postavil šotor. Mimoidoči so se tu lahko pogreli ob ognju, postreženi pa so bili s čajem in celo z različni, seveda brezplačno.

MARJAN ŠNABL

MLAJŠE PIONIRKE: 1. osn. šola ZIM Kamnik 13 1/2 točke, 2. osn. šola Komenda-Moste 10, 3. osn. šola Gozd 10, 4. osn. šola Duplica 4 1/2, 5. osn. šola Tomo Brejc 2.

STAREJŠI PIONIRJI: 1. osn. šola Komenda-Moste 11 točk, 2. ZIM Kamnik 10 1/2, 3. osn. šola Fran Albreht 9, 4. osn. šola Tomo Brejc 6, 5. osn. šola Stranje 3 1/2.

STAREJŠE PIONIRKE: 1. osn. šola Komenda-Moste 12 1/2 točke, 2. osn. šola ZIM Kamnik 7 1/2, 3. osn. šola Tomo Brejc 7 1/2, 4. osn. šola Fran Albreht 7, 5. osn. šola Stranje 4 1/2.

Zmagovalne ekipe so prejele diplome in kot nagrado šah.

B. M.

Šah v okviru sindikalnih športnih iger

Končana je druga panoga od sedmih v okviru SSI občine Kamnik, in to: ekipno šahovsko bžopotezno prvenstvo, ki je bilo 9. aprila 1972 v prostorih kulturnega doma na Duplici v organizacijski izvedbi šahovske sekcije Duplice in pod pokroviteljstvom občinskega sindikalnega sveta Kamnik.

Nad vse razveseljivo je, da se je letošnjega občinskega sindikalnega prvenstva udeležilo kar 8 šestčlanskih ekip, med njimi ekipe Titana, občine, Svita, Svilanita in po dve ekipi Utoka in Stola.

Kljub tako številni udeležbi smo pogrešali ekipo iz podjetja Kamnik, rudnika kaolina, Graditelja, kulturno-prosvetnih delavcev ter ekipo obrtnikov.

Enako razveseljivo je, da so se tekmovanja poleg starejših šahistov udeležili v precejšnjem številu tudi mladi šahisti, ki so se pomerili na 64 črno belih poljih za kar najboljšo uvrstitev svoje ekipe.

V jeseni bo še eno prvenstvo, takrat za posameznike, na katerem imajo pravico nastopiti vsi člani sindikalnih podružnic, zaposleni na območju občine Kamnik.

O času in kraju tekmovanja bodo pravočasno obveščene sindikalne podružnice, tako da bodo lahko pripravile svoje člane za to prvenstvo.

Rezultati nastopajočih ekip:

1. Stol I. (Marjan Karner, Tone Trebušak, Slavko Bergant, F. Ravnikar, Mavric Kotnik in M. Berginc) 41 1/2 točke, 2. Stol II. (J. Blažičič, A. Žizek, J. Pogačnik, N. Hajdinjak, M. Prelovšek in V. Kerec) 26 1/2 točke, 3. Utok (Gregel, Andrejka, Najger, Uršič, Kosirnik in Barišič) 26 točk, 4. Titan 20 1/2 točke, 5. Občina 18 1/2 točke, 6. Svit 14 1/2 točke, 7. Svilanit 10 1/2 točke, 8. Utok II. 10 točk.

Prve tri ekipe so prejele diplome, prva ekipa, t. j. Stol I., pa bo na zaključni prireditvi prejela še prehodni pokal za leto 1972.

F. K.

Šah

Na rednem šahovskem brizoturnirju za mesec maj je zmagal Mirko Troha, drugo mesto si je priboril Anton Trebušak, tretje pa Nedeljko Sladič.

Občinsko prvenstvo za zlato puščico

25. marca 1972 je bilo v prostorih sindikalne dvorane Titan občinsko prvenstvo v streljanju z zračno puško standardne izvedbe za posameznike.

Udeležilo se ga je 19 tekmovalcev, od tega 17 članov in 2 članici. Rezultati članov: 1. Vojko Hriberšek, SD Stol, 243 krogov, 2. Božo MATIČIČ, SD Podjetje Kamnik 242, 3. Ivan Rihtar, SD Podjetje Kamnik 240, 4. Peter Bertonec, SD Stol 240, 5. Marjan Bajde, SD Stol 239.

Članice: 1. Milena Korat, Podjetje Kamnik, 2. Urška Janežič, Podjetje Kamnik.

Občinski prvak in dobitnik zlote puščice za 1972 je tokrat mladi strelec SD Stol Duplica Vojko Hriberšek, ki mu ob tem iskreno čestitamo.

F. K.

OBVESTILO

Društvo upokojencev — podružnica Kamnik obvešča vse svoje člane, da bo redni občni zbor Društva upokojencev v nedeljo, 4. junija 1972, ob 9. uri v mali dvorani Doma v Kamniku. Dnevni red bo prebran pred začetkom zborovanja. Člani so vabljeni, da se zbora udeležijo v čim večjem številu.

UPRAVNI ODBOR

Občinski odbor ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NOV KAMNIK ima na voljo štiri ležišča v POČITNIŠKI SKUPNOSTI ZZZB NOV LJUBLJANA v BANJOLAH pri PULJU, in sicer v času

od 1. do vključno 10. junija
od 11. do vključno 20. junija
od 11. do vključno 20. septembra in
od 21. do vključno 30. septembra 1972

Celotna dnevna oskrba stane 40,00 din; najkrajša bivalna doba je 10 dni. Člani organizacije ZB NOV prijavite se za oddih v BANJOLAH!

Zglaste se v pisarni ZZZB NOV KAMNIK.

TOVARNA USNJA KAMNIK

razpisuje
za šolsko leto 1972/73 naslednje

ŠTIPENDIJE:

- 4 na srednji tehnični usnjarsko galanterijski šoli v Domžalah
- 1 na tehniški srednji šoli - strojni oddelek
- 2 na administrativni srednji šoli
- 1 na srednji tekstilni šoli - konfekcijska smer
- 3 na ekonomski srednji šoli
- 2 na ekonomski fakulteti
- 2 na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo - tehnološka smer
- 1 na višji komercialni šoli
- 1 na višji šoli za organizacijo dela v Kranju

Gobarska sreča v maju

Kilogram in četrt je tehtal jurček, ki ga je našel Alojz Ritonja iz Kamnika v podgorski Dobravi 6. maja letos. Njegov klubuk je meril četr metra. Okoli njega pa je bilo še nekaj manjših gobanov. Zanimivo je, da je bila goba povsem zdrava, kar pri takih „velikanih“ redkost. Ali tošnje prestopno leto pomeni tudi za gobarja dobro letino?

Družbenopolitične organizacije krajevnih skupnosti Kamniška Bistrica in Godič čestitajo vsem občanom za krajevni praznik ter vabijo na slavnostno praznovanje krajevnega praznika 9. junija.

Praznovanje bo v soboto, 10. junija 1972, z naslednjim programom:

ob 18.30 povorka motornih vozil od Velikega jeza do Stahovice

ob 19. uri svečana proslava v kulturnem domu na Vegradu

ob 20. uri ognjemet, nato tovariško srečanje na Vegradu

Krajevna skupnost Kamniška Bistrica in Godič

KAMNIŠKI OBČAN - Glasilo SZDL občine Kamnik - Ureja uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Frane Svetelj - Tehnični urednik Miha Jerina in Jana Lazar - Izhaja enkrat mesečno - Uredništvo in uprava: Občinska konferenca SZDL Kamnik, Ljubljanska 1 (zdravstveni dom), telefon 83-315 - tekoči račun 5014-8-92 - Tiska tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani